

Debattartikel från Justitiedepartementet

"Oskuldskontroller ska bestraffas i svensk lag"

Publicerad 03 november 2021

Debattartikel av justitie- och migrationsminister Morgan Johansson i Aftonbladet den 3 november 2021.

I Sverige lever hundratusentals barn, ungdomar och vuxna under förtryck från familj och omgivning som utövar kontroll för att skydda familjens rykte och anseende. Det handlar om flickor och pojkar som får sin tillvaro begränsad, kvinnor som lever under ständig kontroll och hbtq-personer som inte kan leva ut sin sexualitet av rädsla för bestraffning.

I dagarna har det bland annat rapporterats om att antalet könsstympade kvinnor och flickor i Sverige kan uppgå till 40 000.

Oskuldsnormer och kontrollen av flickors och kvinnors sexualitet är grundorsaken till könsstympning och andra hedersnormer.

Hedersförtrycket kan yttra sig genom begränsningar i vardagen i form av krav på kläder eller regler för umgänge. Men det kan också handla om hot, misshandel och i värsta fall dödligt våld.

Regeringen har sedan den tillträdde gjort en rad lagändringar för att skärpa straffen för de som begår brottsliga handlingar med syfte att upprätthålla familjens heder.

Bland annat har ett särskilt barnäktenskapsbrott införts och en särskild straffskärpningsgrund för brott med hedersmotiv.

Det har också införts ett utreseförbud som ska skydda barn från att föras utomlands för att ingå barnäktenskap eller könsstympas.

Utreseförbudet har redan tillämpats av socialnämnder ett antal tillfällen.

En utredning ser dessutom över utreseförbudets tillämpningsområde och analyserar om det bör utvidgas. Och snart kommer regeringen att lägga fram ett lagförslag om ett särskilt hedersbrott.

Hedersförtrycket handlar ofta om att kontrollera kvinnors sexualitet eftersom kvinnans oskuld och levnadssätt är avgörande för familjens heder enligt denna norm.

Ett uttryck för hedersförtryck som ibland förekommer är därför krav på medicinsk kontroll av en kvinnas oskuld. Kopplat till detta förekommer också kirurgi som syftar till att en blödning ska uppstå vid samlag, så kallade oskuldsoperationer.

I ett flertal reportage de senaste åren har det visat sig att det finns kliniker som utför oskuldskontroller, utfärdar oskuldsintyg och utför så kallad hymenkirurgi.

Det är oacceptabelt att detta utförs av personal inom ramen för svensk hälso- och sjukvård.

Redan i dag är det möjligt att vidta åtgärder mot de som utför medicinska ingrepp som saknar stöd i vetenskapen. I de allvarligaste ärendena skulle det kunna innebära att en yrkeslegitimation återkallas. Och den som utför en oskuldskontroll mot någons vilja kan åtalas för sexualbrott.

Men med nuvarande lagstiftning finns det gränsdragningsproblem och svårigheter att i praktiken komma åt utförarna av oskuldskontroller och oskuldskirurgi. Det straffrättsliga regelverket till skydd för flickor och kvinnor som utsätts för kontroller av sin sexualitet är också begränsat.

I samband med regeringskrisen i somras diskuterade vi hur kampen mot hedersförtrycket kan förstärkas. Vi kom då överens om att göra en översyn av lagstiftningen på det här området.

Regeringen har därför i dag beslutat om en utredning som ska ta fram förslag på skärpt lagstiftning för att stoppa förekomsten av oskuldskontroller, oskuldsintyg och oskuldsoperationer. Utredaren ska:

- Inhämta kunskap om förekomsten av så kallade oskuldskontroller, utfärdande av oskuldsintyg, hymenoperationer och liknande fenomen, både inom hälso- och sjukvården och i samhället i övrigt.
- Analysera och ta ställning till hur skyddet mot denna form av otillbörlig kontroll av flickors och kvinnors sexualitet kan stärkas och föreslå vilka

förändringar i lagstiftningen som bör göras med anledning av detta.

Syftet är att tydliggöra att dessa kontroller, utfärdanden av intyg och operationer ska vara olagliga och straffbara.

Samhället kan aldrig acceptera att flickor och pojkar får sina liv begränsade i hederns namn. De lagförslag som denna utredning ska lämna blir ytterligare en viktig byggsten i arbetet med att stoppa hedersförtrycket.

Morgan Johansson, justitie- och migrationsminister
Amineh Kakabaveh, riksdagsledamot

Debattartikel från Arbetsmarknadsdepartementet, Justitiedepartementet

Grov kvinnofridskränkning ska ge minst ett års fängelse

Publicerad 22 april 2021

Debattartikel av jämställdhetsminister Märta Stenevi och justitieminister Morgan Johansson i Aftonbladet den 21 april 2021.

Sverige har en feministisk regering. Därför har regeringens högst prioriterade frågor på det kriminalpolitiska området under mandatperioden varit både att bekämpa den grova gängkriminaliteteten och mäns våld mot kvinnor. Tyvärr har det massmediala ljuset inte varit lika starkt när det gäller våldet mot kvinnor. Det ser nu äntligen ut att förändras: mäns våld mot kvinnor börjar nu ta plats i samhällsdebatten på det sätt som denna allvarliga fråga förtjänar. Vi välkomnar detta. Att så många kvinnor lever i rädsla för att utsättas för våld kan aldrig accepteras.

Vi måste arbeta förebyggande, så att det första slaget aldrig faller och de som slår slutar slå. Vi måste också bli bättre på att upptäcka våldet och att skydda och stötta de våldsutsatta kvinnorna och barnen. Vi måste dessutom skärpa straffen och få till en mer effektiv brottsbekämpning.

En lång rad reformer har redan genomförts. Vi har skärpt straffen för grova våldsbrott och mord. Det innebär bl a att livstids fängelse ska användas i ökad utsträckning för den som dödar en närstående. Vi har ökat möjligheterna att sätta fotboja på de män som förföljer kvinnor. Vi har infört den strängaste sexualbrottslagstiftningen någonsin, med samtyckeslagstiftning och skärpt straff för grov våldtäkt.

För att brotten ska utredas effektivt så måste också de brottsbekämpande myndigheterna ha tillräckliga resurser. Därför har polisen fått betydande förstärkningar, men också en tydlig inriktning från regeringen om att särskilt prioritera mäns våld mot kvinnor. Förra året rekryterade polisen därför 350

särskilda utredare med speciellt fokus på dessa brott. Dessutom har såväl kvinnojourer som brottsofferjourer fått kraftigt ökade resurser. De statliga anslagen till kvinnojourerna har ökat från 25 miljoner kronor 2015 till 150 miljoner kronor 2020.

Mer är också på gång. Regeringen har föreslagit ett särskilt barnfridsbrott, som innebär skärpt straff för den man som slår sin sambo eller fru inför barnen, och som dessutom kan göra honom skadeståndsskyldig gentemot barnen.

Regeringen gör det nu också lättare för vården att larma när de misstänker att en kvinna blir slagen. Sedan en tid tillbaka har Försäkringskassan, Arbetsförmedlingen och Migrationsverket också ett uppdrag som handlar om att bli bättre på att upptäcka utsatthet för våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck hos personer som de möter i sin verksamhet.

Vi kan idag berätta att ett lagförslag håller på att tas fram om att skärpa minimistraflet för grov kvinnofridskränkning till ett års fängelse. Det har många efterfrågat, och regeringen kommer att kunna gå till Lagrådet med förslag om en sådan skärpning nu före sommaren. Det är ytterligare en viktig markering om hur allvarligt vi ser på denna typ av brottslighet.

Mycket har gjorts, och mycket arbete pågår. Men det är också uppenbart att mer måste göras. Regeringen är i slutfasen av arbetet med det nya åtgärdsprogrammet för arbetet mot mäns våld mot kvinnor. Inom ramen för det arbetet har regeringen haft flera såråd med civilsamhället.

För att möjliggöra ytterligare dialog bjuder vi i dag in organisationer som arbetar med dessa frågor, för att tillsammans med berörda myndigheter diskutera ytterligare åtgärder till ett möte nästa vecka.

Förra året dödades 13 kvinnor av män som de hade eller haft en relation med. Vi är övertygade om att den siffran kan reduceras kraftigt, om bara rätt åtgärder vidtas i tid.

Vi måste ha en nollvision när det gäller det dödliga våldet mot kvinnor.

Regeringskansliet

Debattartikel från Justitiedepartementet

"I dag införs nytt straff mot de unga kriminella"

Publicerad 04 januari 2021

Debattartikel av justitie- och migrationsminister Morgan Johansson och inrikesminister Mikael Damberg i Aftonbladet den 1 januari 2021.

I dag införs ungdomsövervakning, en ny påföljd i det svenska rättssystemet. Syftet är att få fler och bättre alternativ för att kunna ingripa mot unga som har begått brott.

Det handlar bland annat om så kallad helghemarrest, där unga tvingas att hålla sig hemma på helgerna.

Steg för steg fortsätter vi att vässa samhällets verktyg mot brottsligheten.

Vi har på senare år haft en mycket hög reformtakt när det gäller brottsbekämpningen. Straffen har skärpts, kamerabevakningen på brottsutsatta platser har ökat och polisen har fått kraftigt utökade resurser.

Sverige har nu fler poliser än någonsin, och allt fler tillkommer genom ökad utbildning. Färre poliser slutar, fler återvänder till yrket och polislönerna har höjts.

För några år sedan satte vi upp målet om att polisen skulle växa med 10 000 anställda till 2024, och där har vi nu nått halvvägs.

Men de flesta förstår att för att bryta gängkriminaliteten så krävs mer än bara brottsbekämpande åtgärder. För varje misstänkt som grips, så kan det stå flera i kö för att fylla hans plats.

Därför kan kampen mot kriminaliteten bara vinnas om vi också lyckas med

att bryta nyrekryteringen till gängen.

Det kräver ett starkt samhälle som bekämpar utanförskap och segregation, som utjämnar livschanser och livsvillkor och som ökar sammanhållningen och jämlikheten.

Det är sant att individen alltid ansvarar för sina handlingar och alltid har ett val, men det är också sant att social utsatthet är en grogrund för brottslighet. Det vet inte minst alla poliser och socialarbetare som dagligen arbetar i de utsatta områdena.

I dessa områden måste fler kunna känna hopp och framtidstro, och att samhället är närvarande. Den överväldigande majoritet av invånarna som är hederliga har rätt till samma trygghet och möjligheter som i övriga Sverige.

Därför förstärker vi också det brottsförebyggande arbetet. Under förra mandatperioden tog vi fram det nationella brottsförebyggande programmet ”Tillsammans mot brott” – det första i sitt slag på tjugo år – med ambitiösa målsättningar på ett antal områden.

I budgetpropositionen för 2021, som Socialdemokraterna, Miljöpartiet, Centerpartiet och Liberalerna står bakom, görs omfattande satsningar på skolor, sociala insatser och servicekontor i utsatta områden, på stöd till kommunerna för familjehemsplaceringar, på förbättringar av säkerheten och kvaliteten i Statens Institutionsstyrelses ungdomsvård och på förstärkningar av avhopparverksamheten.

Det står i bjärt kontrast mot högerpolitiken. När Moderaterna och Kristdemokraterna drev igenom sin budget för 2019 med stöd av Sverigedemokraterna, så var deras stora satsning varken på välfärden eller på brottsförebyggande arbete.

Det var i stället en skattesänkning på över 20 miljarder kronor, som delfinansierades genom att skära ner på riktade satsningar mot segregation.

Dessa nedskärningar återställer vi nu.

För att bryta nyrekryteringen krävs också effektiva åtgärder för de ungdomar som är på väg in i kriminaliteten.

Ett exempel på en sådan träder i kraft i dag. Då införs en ny påföljd: ungdomsövervakning. Det är första gången sedan slutet av ungdomsvård infördes 1999 som det svenska rättssystemet tillförs en helt ny form av

påföljd.

Syftet med ungdomsövervakning är att ge samhället fler och bättre möjligheter att ingripa mot unga som begått brott, i de fall då ungdomsvård eller ungdomstjänst inte är en tillräckligt skarp reaktion.

Straffet innebär begränsningar av den dömdes rörelsefrihet, exempelvis så kallad helghemarrest, som kontrolleras med fotboja. Till påföljden kopplas också en särskild individuell åtgärdsplan som rör exempelvis skolgång, vård och behandling.

Det sker också kontroller av att den dömden inte använder narkotika eller alkohol under påföljdstiden, och det är Kriminalvården som ansvarar för påföljden.

Ungdomsövervakning blir aktuellt främst för 15–17-åringar som begått brott, men kan i undantagsfall användas för personer upp till 21 år.

Denna insats är en del av regeringens 34-punktsprogram mot gängkriminalitet, som nu rullas ut steg för steg.

Gängkriminaliteten i Sverige är en effekt av att utanförskap och segregation tillåts att växa under de senaste 15–20 åren. Att vända utvecklingen tar tid. Staten ska återta närvaron i utsatta områden, men hela samhället måste visa beslutsamhet och uthållighet.

Politiken måste i handling visa att de åtgärder som krävs för att bygga bort segregation och utanförskap inte bara kommuniceras, utan också prioriteras och förverkligas med bättre lagstiftning och ökade resurser inte bara till polisen, utan också till skola, socialtjänst och fritidsverksamhet.

Tillsammans kan vi förstärka samhällets förmåga att bekämpa och förebygga brott.

Regeringskansliet

Debattartikel från Arbetsmarknadsdepartementet, Justitiedepartementet

"Hederskulturen har ingen plats i Sverige"

Publicerad 09 juli 2020

Debattartikel av bland andra Morgan Johansson, justitie- och migrationsminister och Åsa Lindhagen, jämställdhetsminister samt minister med ansvar för arbetet mot diskriminering och segregation. Publicerad i Aftonbladet den 9 juli 2020.

Den 1 juli trädde nya regler i kraft som ska motverka hedersrelaterat våld och förtryck. Barn och unga som riskerar att föras utomlands för att könsstympas eller giftas bort kan nu få utreseförbud. Men mer måste göras för att tackla de problem som hederskulturer medför. Därför är vi överens om att ta fram en nationell strategi mot våld mot barn, som även ska omfatta dessa frågor.

Alltför många barn och unga i Sverige får en uppväxt som präglas av kvävande kontroll från föräldrarnas sida. Hedersnormer sätter snäva ramar för den unges tillvaro. Ramarna upprätthålls med hot eller våld, och alltför ofta cementeras de i att barnet tvingas in i ett äktenskap.

I Sverige finns därför tusentals barn och unga som – trots att vårt land är ett av världens bästa att växa upp i – lever i skräck över vad deras egen familj tänker göra med dem.

Det kan vi aldrig acceptera. Hederskultur har inte någon plats i det svenska samhället. I vårt land ska alla individer ha samma grundläggande fri- och rättigheter. Om detta får det inte råda någon tvekan. Inte heller får olika måttstockar gälla för olika grupper. Vi sänder en tydlig signal till myndigheter, kommuner och regioner att aldrig visa tolerans för intolerans.

Vi vill också vara tydliga med att hedersrelaterat våld är allvarlig kriminalitet som aldrig får ses som enbart ett jämställdhetsproblem. Det är inte bara kvinnor och flickor som drabbas av hedersvåld, utan även pojkar och män. Inte minst hbtq-personer är en utsatt grupp. Hedersproblematiken kräver därför en annan attityd, och andra verktyg.

Den 1 juli trädde nya regler i kraft som ger samhället just sådana verktyg.

Nu kan barn som riskerar att föras utomlands för att könsstympas eller giftas bort beläggas med utreseförbud. Den som för ut ett barn ur Sverige i strid med ett utreseförbud kan dömas till fängelse.

Den 1 juli infördes också en särskild straffskärpningsgrund som innebär att straffet för ett brott ska skärpas om ett motiv för brottet varit heder. Detta gäller oavsett vilket brottet är.

Dessutom har det nya brottet barnnäktenskapsbrott införts. Därmed blir det straffbart att förmå eller tillåta ett barn att ingå ett äktenskap eller en äktenskapsliknande förbindelse.

De nya reglerna bygger på våra partiers överenskommelse i januariavtalet. De följer på en rad åtgärder som regeringen vidtagit mot hedersrelaterat våld och förtryck. Ett antal myndigheter har fått i uppdrag att motverka sådan problematik, och arbete pågår för att införa ett särskilt hedersbrott, för att bara nämna något.

Men det viktiga är inte hur många åtgärder som vidtas utan att det som görs faktiskt gör skillnad för de utsatta. Och där kan vi inte vara nöjda.

Särskilt är det ett problem att arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck ofta bedrivs i stuprör. De myndigheter som kommer i kontakt med problemen måste samverka bättre.

Våra partier har därför enats om att ta fram en nationell strategi mot våld mot barn, som inbegriper hedersrelaterat våld och förtryck.

Strategin ska anlägga ett helhetsperspektiv och möjliggöra en sammanhållen politik, bland annat genom att tydliggöra olika aktörers ansvar, identifiera brister och föreslå insatser för att förebygga att barn utsätts och stärka förmågan att stödja dem som utsatts. En utredare kommer i höst att ges i uppdrag att ta fram en sådan strategi.

Så tar vi politiker ansvar och förbättrar samhällets stöd till de barn som far

illa. Och så värnar vi lika fri- och rättigheter för alla barn och unga i Sverige.

Morgan Johansson, justitie -och migrationsminister (S)

Johan Hedin, riksdagsledamot och rättspolitisk talesperson (C)

Juno Blom, riksdagsledamot och partisekreterare Liberalerna (L)

Åsa Lindhagen, jämställdhetsminister samt minister med ansvar för arbetet mot diskriminering och segregation (MP)

Regeringskansliet

Debattartikel från Arbetsmarknadsdepartementet, Justitiedepartementet

Vi kan aldrig acceptera sexköp

Publicerad 20 maj 2020

Debattartikel av Morgan Johansson, justitie- och migrationsminister och Åsa Lindhagen, jämställdhetsminister samt minister med ansvar för arbetet mot diskriminering och segregation. Publicerad i Aftonbladet den 19 maj 2020.

Mäns våld mot kvinnor har varit ett stort samhällsproblem i alla tider, och fortsätter att vara det också idag. En särskilt brutal form av detta våld är den utbredda sexhandel med kvinnor och barn som tillåts fortgå, år efter år, i så gott som hela världen.

Till och med i hjärtat av Europa finns länder där det sexuella utnyttjandet av utsatta kvinnor har institutionaliserats i form av legala bordeller. På andra håll säger sig politiker och myndigheter visserligen vara emot sexhandeln, men gör i praktiken ingenting. De ser åt ett annat håll.

Vi kan aldrig acceptera det. Sexhandel är en form av slavhandel, och det måste upphöra.

Sverige ska inte vara ett land där sexhandel förekommer. Om vi menar allvar med att skydda kvinnor och barn från systematiskt sexuellt utnyttjande, så kan ambitionsnivån faktiskt inte vara lägre än så.

Sexhandel är inte bara en fråga om mäns utnyttjande av kvinnor utan också en tydlig klassfråga. De kvinnor som säljs på bordeller och gator i den rika västvärlden har ofta en mycket fattig bakgrund, och saknar möjligheter till en annan försörjning för sig själva och ofta de barn de lämnat.

Sverige har redan varit banbrytande på många sätt i kampen mot sexhandel, och för en modern syn på relationen mellan kvinnor och män.

Som första land i världen förbjöd vi 1999 köp av sexuella tjänster. Det var då mycket kontroversiellt – exempelvis röstade M och KD emot reformen. Men nu finns det en bred uppslutning i riksdagen, och ett antal andra länder har följt efter.

Några år senare införde vi lagstiftningen mot människohandel, som gav polis och åklagare ytterligare verktyg för att lagföra hallickar och människohandlare.

Och nyligen, 2018, genomförde vi den så kallade samtyckeslagen, som inte bara utökade det kriminaliserade området, utan också satte en ny norm för sexuella relationer.

Att sex ska vara frivilligt och bygga på ömsesidig respekt kan tyckas självklart. Men det var först i och med samtyckeslagen som frivillighet blev en del av lagstiftningen. Det som inte är frivilligt, är ett lagbrott.

Också samtyckeslagen var kontroversiell och förhalades i många år av den förra moderatledda regeringen, men i dag sluter så gott som alla upp bakom den.

Den fick också effekt när det gäller sexhandel, eftersom den som köper sex av någon som är utsatt för människohandel idag kan dömas inte bara för sexköpet, utan också för våldtäkt eller oaktsam våldtäkt.

Detta har varit milstolpar i kampen mot sexhandeln. Men det är uppenbart att mycket mer måste göras, såväl i Sverige som i övriga Europa. Vi förbereder därför en rad ytterligare åtgärder för att bekämpa sexhandeln:

Sverige visade vägen för 20 år sedan genom att som första land sätta åt sexköparna, och det har visat sig vara effektivt. Vi bör nu skärpa synen på detta brott ytterligare.

Sexköp kan i dag ge böter eller fängelse upp till ett år, men det är dags att utreda att utmönstra böter ur straffskalan.

Det kommer inte bara att leda till hårdare påföljder utan också fungera avskräckande, eftersom uppgifterna i belastningsregistret då sparas längre och blir tillgängliga för fler myndigheter än vid bötespåföljd.

Regeringen kommer inom kort att ge den sittande sexualbrottsutredningen tilläggsdirektiv med det uppdraget.

Enligt den senaste sexvaneundersökningen uppger 9 procent av svenska män att de köpt sex. Av dessa har 80 procent köpt sex utomlands.

Den som köper sex utomlands bidrar till människohandel, och därför bör kravet på dubbel straffbarhet för sexköp utomlands tas bort, så att personer som köpt sex utomlands kan straffas för det i Sverige.

Regeringen tog under förra mandatperioden fram ett lagförslag, som tyvärr inte kunde läggas till riksdagen eftersom det saknades majoritet.

Särskilt uppseendeväckande var det att KD svängde i frågan, och meddelade att man inte tänkte rösta för ett sådant förslag. Vi hoppas nu att oppositionen tänker om, så att vi kan lägga en sådan proposition.

Det kan inte ha undgått någon att polisens arbete mot sexhandel intensifierats på senare tid. Det kommer att fortsätta, och kan ges än större tyngd i och med att polisens utredningsresurser utökas.

Jämställdhetsmyndigheten har ett särskilt uppdrag att motverka att barn och unga samt vuxna utnyttjas i prostitution och människohandel och att kartlägga omfattningen av dessa fenomen i Sverige.

Också mer kunskap behövs. Brottsförebyggande rådet kommer att få i uppdrag att följa upp tillämpningen av sexköpslagstiftningen, samt att särskilt studera våldtäkt och oaksam våldtäkt kopplat till sexköp.

Som första feministiska regering i världen tillsatte vi 2016 en ambassadör mot människohandel, som bland annat har spridit kunskap om den svenska modellen för förbud mot sexköp. Nu intensifieras arbetet ytterligare, bland annat genom ett särskilt samarbete med Frankrike på området.

Att bekämpa mäns våld mot kvinnor förblir en av regeringens viktigaste prioriteringar. Kampen mot sexhandel är en del av det arbetet.

Det är vår bestämda övertygelse att Sverige ska fortsätta att gå i bräschen för att trycka tillbaka och bekämpa dessa systematiska övergrepp, som leder till avskryvbara livsbetingelser för så många kvinnor och barn över hela jorden.

Morgan Johansson, justitie- och migrationsminister
Åsa Lindhagen, jämställdhetsminister samt minister med ansvar för arbetet mot diskriminering och segregation

Debattartikel från Försvarsdepartementet, Justitiedepartementet

"Sverige ska bli bättre berett på krig och kris"

Publicerad 30 maj 2018 Uppdaterad 30 maj 2018

Debattartikel av försvarsminister Peter Hultqvist och justitie- och inrikesminister Morgan Johansson, Svenska Dagbladet, 30 maj 2018.

I dagarna landar broschyren "Om krisen eller kriget kommer" hos alla svenska hushåll. Broschyren är framtagen av Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, MSB, med stöd av bland andra Försvarsmakten, på uppdrag av regeringen. Syftet är att med konkreta råd om vad man bör ha hemma och en beskrivning av vad olika varningssignaler betyder öka kunskapen och stärka människors hemberedskap.

Samhällsutvecklingen har under de senaste decennierna gått åt två parallella håll. Å ena sidan är vårt samhälle starkare. Befolkningens hälsa är bättre. Vår motståndskraft mot sjukdomar är större. Våra kommunikationsmöjligheter är fler.

Å andra sidan har bland annat digitalisering, globalisering och näringslivets utveckling mot just-in-time gjort vårt samhälle mer sårbart. Regeringen har i den nationella säkerhetsstrategin, som beslutades i januari 2017, pekat ut åtta olika hot mot vår säkerhet: militära hot, informations- och cybersäkerhet, terrorism och våldsbejakande extremism, organiserad brottslighet, hot mot energiförsörjning, hot mot transporter och infrastruktur, hälsohot samt klimatförändringarna och dess effekter.

För att människor ska ha möjlighet att i ökad omfattning ta ansvar för sin situation i händelse av kris och höjd beredskap är det nödvändigt att vara väl förberedd. Många saknar i dag kunskap om hur de kan förbereda sig för olika kriser. Kunskapen om vad höjd beredskap innebär och hur människor ska agera i en sådan situation är också för låg.

I undersökningar som MSB gjort uppger en majoritet av de svarande att de har ett stort eller mycket stort ansvar för att vara förberedda på en större samhällskris. Närmare 80 procent tycker att frågor om säkerhet och beredskap är viktiga eller mycket viktiga. Samtidigt uppger ungefär 40 procent att de inte vet hur man kan förbereda sig och endast 11 procent uppgav sig ha gjort de förberedelser de tänkt och tror sig behöva. Välinformerade och förberedda människor skapar ett starkare samhälle. Vi ska öka kunskapen om hur man kan förbereda sig, stärka hemberedskapen och därmed öka tryggheten.

Att staten informerar befolkningen om vad som kan vara bra att tänka på i en kris är inget nytt. 1943 tog Statens informationsstyrelse på regeringens uppdrag fram broschyren "Om kriget kommer", som distribuerades till alla svenska hushåll och innehöll anvisningar och råd hur människor i Sverige skulle bete sig om landet hamnade i krig. Denna broschyr kom sedan ut i ett antal versioner fram till slutet av 1980-talet.

Sedan det kalla kriget upphörde har de försvarspolitiska inriktningsbesluten utgått från en stark tro på långsiktig fred och stabilitet i vår del av världen. Detta har inneburit en nedrustning av det militära försvaret, men även en nedmontering av de civila delarna av totalförsvaret.

På grund av det förändrade säkerhetsläget har regeringen nu brutit denna utveckling.

I juni 2015 beslutade riksdagen om en ny försvarspolitisk inriktning. Försvarsmaktens förmåga att möta ett väpnat angrepp ska öka och förmågan i det samlade totalförsvaret ska säkerställas. Totalförsvaret innefattar såväl militärt som civilt försvar, och handlar om samhällets totala förmåga att kunna hantera höjd beredskap och krig.

- Fram till och med 2020 tillförs det samlade totalförsvaret ungefär 26,5 miljarder kronor. Av dessa är 1,3 miljarder kronor avsatta till det civila försvaret under perioden 2018–20. Det är den största investeringen i det civila försvaret på 20 år.
- Regeringen har återaktiverat skyldigheten att genomföra mönstring och att genomgå grundutbildning med värnplikt. Gotland har återfått permanent militär närvaro och vi har beslutat att alla myndigheter med särskilt ansvar för civilt försvar ska krigsplacera den personal som behövs vid höjd beredskap.
- Vi stärker krisberedskapen. Regeringen har gjort det möjligt att skicka Viktigt meddelande till allmänheten (VMA) via sms till människor som

befinner sig på en krisdrabbad plats. Vi har förstärkt SOS Alarms budget för att få ner svarstiderna till nödnumret 112 och har tillsatt en utredning som ska föreslå åtgärder för en mer likvärdig och effektiv räddningstjänst i hela landet. Arbetet med krisberedskap och civilt försvar ska hållas samman. Då kan vi steglöst intensifiera våra åtgärder.

Det är det förändrade säkerhetsläget över tid som ligger bakom den folder som nu går ut. Den är en del av den återupptagna planeringen av totalförsvaret. Det är vår bestämda uppfattning att samhället blir mer robust om fler har bättre kunskap om hur de ska agera i en krissituation eller om det värsta skulle hända och landet hamnade i krig.

Peter Hultqvist, försvarsminister

Morgan Johansson, justitie- och inrikesminister

Debattartikel från Justitiedepartementet, Utbildningsdepartementet

Polisskola i Malmö bra för tryggheten

Publicerad 21 december 2017

Debattartikel av bland andra Helene Hellmark Knutsson och Morgan Johansson i Expressen Kvällsposten 21 december 2017.

Regeringen har nu fattat beslut som möjliggör starten av utbildning av poliser vid Malmö högskola. Det är ett viktigt beslut för fler poliser och ökad trygghet i Malmö och övriga Sydsverige.

Andelen Malmöbor som säger sig ha utsatts för brott sjunker. Men samtidigt ökar andelen som känner sig otrygga. En faktor till otrygghet, vilket gäller i hela landet, är känslan av att det finns för få poliser. Det vill vi ändra på. Regeringens beslut innebär att Malmö högskola, snart Malmö universitet, nu kan starta och bedriva polisutbildning. Det är ett viktigt steg för ett tryggare Malmö.

Att ha utbildningen i Malmö kommer förbättra möjligheterna att rekrytera poliser i Malmö. I dag finns utmaningar i att rekrytera poliser som utbildat sig på andra orter. Med ytterligare en polisutbildning, i en region där det bor många människor, gör vi utbildningen tillgänglig för många fler som är intresserade av polisycket.

Det kommer också göra att fler poliser framöver kommer ha en nära förankring till Malmö och stadens utmaningar. Att Malmöborna blir bättre representerade i poliskåren kan inte minst spela roll för en fungerande dialog mellan invånare och rättssamhället. Om poliserna redan från början har en god lokalkännedom innebär också fördelar både för den enskilde polisen och för Malmöborna.

Fler poliser är viktigt för Malmö men även för hela Sverige. Sverige ska vara

ett land där alla kan vara trygga oavsett var de bor. Då krävs en närvarande polis i hela landet. Vi har ett tydligt mål, antalet polisanställda behöver öka med 10 000 personer till år 2024. Därför investerar regeringen i historiska tillskott till Polismyndigheten de kommande tre åren - drygt 7 miljarder kronor.

För att nå målet behöver fler poliser utbildas. I år börjar drygt 1 300 personer studera till polis, vilket är nästan dubbelt så många som vid början av mandatperioden. Nu behöver arbetet för fler polisstuderande fortsätta, både nationellt och regionalt. För att lyckas behöver det startas polisutbildningar på fler platser i landet. Här är regeringens beslut om att möjliggöra polisutbildning vid Malmö högskola ett viktigt steg på vägen.

Det här är också en annan politik än den som fördes av den förra regeringen, som ledde till att för få poliser utbildades. För att öka antalet poliser i linje med den här regeringens ambitioner kommer vi därför behöva utbilda fler under lång tid framöver. Ytterligare en polisutbildning är helt nödvändig för att nå målet.

Tryggheten ska öka i hela landet – och för det krävs fler poliser.

Helene Hellmark Knutsson (S)
Minister för högre utbildning och forskning

Morgan Johansson (S)
Justitie- och inrikesminister

Katrin Stjernfeldt Jammeh (S)
Kommunstyrelsens ordförande i Malmö

Debattartikel från Justitiedepartementet, Näringsdepartementet

Fler ska ha möjlighet att efterfråga privata och allmännyttiga hyresrätter

Publicerad 15 juni 2017

Aftonbladet, 14 juni 2017

Hyresrätten är för många människor en attraktiv och flexibel boendeform som ger stor frihet att välja var man vill bo. Men det finns en stor grupp människor som har svårt att ta sig in på hyresmarknaden. Även om man har många års kötid så kan låg inkomst eller försörjningsstöd innebära att man inte godkänns som hyresgäst. InkomstkraV på tre gånger hyran (eller mer) är inte ovanligt hos hyresvärdar. Hyresvärden ska kunna känna sig trygga i att hyran blir betald, men det blir problematiskt när allmännyttan och privata hyresvärdar ställer krav som i onödan utestänger människor från möjligheten att hyra en bostad.

Det är stor variation på de krav som hyresvärdar ställer på sina blivande hyresgäster. En del sätter till exempel inkomstkraV, en del accepterar försörjningsstöd och bidrag som inkomst medan andra inte gör det. Det är upp till ägaren och hyresvärden att utforma vad som ska gälla i deras kommun eller i just deras verksamhet.

Boverket uppskattar att ungefär 14 procent av befolkningen inte skulle klara ett inkomstkraV på tre gånger hyran om de försökte flytta till hyresrätt. Ungefär 1,3 miljoner personer i Sverige betalar mer än 30 procent av sin disponibla inkomst för sin bostad. Framför allt handlar det om stora barnfamiljer, ensamstående med barn och pensionärer i hyresrätt.

Flera bostadsbolag runt om i Sverige ser redan nu över sina krav. Stockholms stads bostadsbolag är ett exempel där inkomstkraVen ändrats till att man ska ha existensminimum kvar när hyran är betald. Enligt tidningen Hem & Hyra

fördubblades antalet lägenheter som hyresgäster med låga inkomster kunde godkännas för. Även i Göteborg, Malmö och Västerås har de allmännyttiga bostadsbolagen sett över sina hyreskrav och gjort dessa mer flexibla.

Vi vill att hyresmarknaden ska vara öppen, transparent och tillgänglig för fler. Därför har vi bildat en grupp med representanter från regeringen, allmännyttiga och privata fastighetsägare för att undersöka möjligheten att ta fram en modell för mer flexibla krav på nya hyresgäster som SABO och Fastighetsägarna kan förmedla till landets hyresvärdar. Målet är att skapa ett konkret verktyg för hyresvärdarna som samtidigt kan öppna upp hyresmarknaden för fler. Regeringen kommer vara med och bidra i utformningen av detta, bland annat genom ett uppdrag till Boverket att genomföra en kartläggning av krav och villkor, och vid behov lämna förslag på åtgärder.

Vi är överens om några gemensamma utgångspunkter:

1. Människor ska inte stängas ute i onödan. Hyresvärden har självklart rätt att få hyresbetalningarna att fungera, men kraven på hyresgästerna ska motsvara hyresvärdarnas faktiska risk.
2. Vi vill arbeta med frivillighet och ambitionen är att undvika reglering.
3. Modellen ska bygga på kunskaper om vad som har mest betydelse för att hyran betalas i tid. Krav som inte på ett effektivt sätt bidrar till att säkerställa att hyresvärden får betalt bör undvikas.
4. I bedömningen av en hyresgästs ekonomi bör den samlade inkomsten, inklusive försörjningsstöd, bostadsbidrag, barnbidrag och underhållsstöd räknas in.

Bostadsbyggandet är uppe på rekordnivåer och en stor andel av bostäderna som byggs är hyresrätter. Hyrorna i nyproduktion är generellt sett högre och orimliga inkomstkraV ska inte hindra människor från att efterfråga dessa. Många hyresvärdar, både kommunala och privata, har lättat på hyreskraven på senare tid. Vår ambition är att fortsätta och intensifiera det arbetet. Vårt mål är att fler ska ha möjlighet att efterfråga privata och allmännyttiga hyresrätter. De krav som ställs bör vara likvärdiga mellan de allmännyttiga och privata värdarna i kommunen, de ska vara väl underbyggda och utvärderas kontinuerligt.

Peter Eriksson, bostads- och digitaliseringsminister (MP)

Morgan Johansson, justitieminister (S)
Reinhold Lennebo, VD Fastighetsägarna
Anders Nordstrand, VD SABO

Debattartikel från Justitiedepartementet, Kulturdepartementet

Center mot våldsbejakande extremism inrättas vid Brå

Publicerad 14 juni 2017

Debattartikel av Alice Bah Kuhnke, kultur- och demokratiminister, och Morgan Johansson, justitie- och migrationsminister. DN Debatt 14 juni 2017.

Ett av vår tids stora hot är den våldsbejakande extremismen och brottsligheten som den idealiserar och kan generera: terrorismen. Genom att döda och skada oskyldiga vill terroristerna sätta skräck i hela befolkningar och sakta men säkert urholka tilliten mellan människor. Terroristens mål är att bryta ner demokratin och medlet är angrepp mot vardagsliv i städer runt om i världen.

Inte heller Sverige har förskonats. Den 7 april kapades en lastbil som kördes nedför Drottninggatan i Stockholm. Fem människor dödades, många sårades och hela vårt land skakades. Samtidigt slöt människor upp och agerade på ett sätt som väckt respekt. Polis och räddningstjänst agerade effektivt och resolut och många människor visade prov på beundransvärd solidaritet genom att hjälpa varandra i den svåra situationen.

Ett öppet samhälle kan aldrig helt garantera att terrordåd inte inträffar. Men vi ska göra allt i vår makt för att det inte ska ske.

Vi behöver bygga vårt samhälle robust, där polarisering motverkas och hatets ideologier inte tillåts få fäste. Dådet i Stockholm visar på behovet av ett fortsatt starkt förebyggande arbete, med utgångspunkt i vår demokrati, våra grundlagsskyddade friheter och vår rättsstat. De är de värdena som vi vill försvara mot terroristernas angrepp.

Sedan regeringen tillträdde har ett stort antal insatser kommit på plats för att förstärka arbetet mot terrorism och mot våldsbejakande extremism. Vi har

kriminaliserat terrorismresor, mottagande av terrorismutbildning och finansiering av terroristorganisationer. Anslagen till Säkerhetspolisen har ökat och medfört en förstärkt utredningsverksamhet mot identifierade resenärer. Snabbare stopp för missbruk av svenska pass har införts. Mycket tyder nu på att den här typen av resande i det närmaste har upphört.

Även det förebyggande arbetet har förstärkts kraftigt. Den nationella samordnaren har utbildat personer från alla Sveriges 290 kommuner. Över hälften av kommunerna är på väg eller har redan upprättat en lokal handlingsplan. En ny nationell lägesbild över det lokala arbetet kommer att presenteras inom kort.

Men mer behöver göras. Därför har regeringen sedan ett år tillbaka arbetat med formerna för hur det förebyggande arbetet ska utvecklas för att med ökad kraft bekämpa den våldsbejakande extremismen.

Parallellt med att finna den framtida hemvisten för det förebyggande arbetet är 17 myndigheter involverade i arbetet, däribland Kriminalvården och Socialstyrelsen.

Med resultat och erfarenhet av arbetet så här långt, har regeringen nu beslutat att den tillfälliga nationella samordningen övergår till ett nytt, permanent nationellt centrum mot våldsbejakande extremism. Det nationella centret ska inrättas vid Brottsförebyggande rådet för att kunna dra nytta av dess centrala myndighetsfunktioner.

Våldsbejakande extremister är kriminella eller potentiellt kriminella. Det är därför naturligt att detta center ligger på en myndighet under Justitiedepartementet som har hand om övrig brottsbekämpning och brottsförebyggande verksamhet.

Det nationella centret kommer att ha tre huvudsakliga uppgifter:

1. Insatsteam för handfast operativt stöd till kommuner. Den nationella samordnaren har haft en bred ansats med målet att kommuner ska bygga upp sin egen kunskap. Arbetet har varit framgångsrikt men vi behöver ta nästa steg och gå in i en ny fas. Ett större fokus ska läggas på de kommuner där vi vet att det finns problem och arbetet ska ske i nära samarbete med polisen och Säpo.

Vid det nationella centret bildas ett insatsteam som ska stärka stödet till kommunernas operativa arbete. I praktiken innebär detta att kommunerna ska få stöd i att utveckla och följa upp handlingsplaner och

individrelaterade åtgärder.

2. Ökad kunskap om extremismens drivkrafter och uttryck. Forskning och kunskapsproduktion måste utvecklas ytterligare för att öka kunskaperna om vilka drivkrafter som finns bakom extremismen. Det gäller bland annat den våldsbejakande extremismens uttryck, radikaliserings på nätet och skolans roll i det förebyggande arbetet. Centret ska dessutom årligen rapportera till regeringen om arbetet och behov av nya insatser.
3. Samordning av nationella insatser. Centret ska vara ett nav för Sveriges expertis på området. Samtidigt måste de nationella insatserna förstärkas. Alla myndigheter och aktörer måste se sin roll, även de som inte har fått uppdrag av regeringen inom området. Att bidra till att de nationella myndigheterna vidtar samordnade insatser blir därför en viktig uppgift för det nya centret. Resurser och tid måste användas effektivt.

Pilotverksamheten med den nationella stödtelefonen, som sedan februari finns hos Rädda Barnen, ska utvärderas under 2018. Därefter kommer regeringen att avgöra huruvida den fortsatt bör permanentas och i så fall finnas hos en civilsamhällesorganisation eller om den ska förläggas vid det nationella centret.

I förra veckan presenterade regeringen och de fyra borgerliga partierna en överenskommelse om nya åtgärder mot terrorism och våldsbejakande extremism. Samtalen har förts i en god anda och med utgångspunkt i de värden vi har att försvara, demokratin där rättsstaten är dess skydd.

Vi ser fram emot ett fortsatt bra samarbete över blockgränsen för att utveckla både förebyggande och brottsbekämpande insatser riktade mot våldsbejakande extremism.

Alice Bah Kuhnke, Kultur- och demokratiminister (MP)

Morgan Johansson, Justitie- och migrationsminister (S)

Debattartikel från Justitiedepartementet

"Ja, vi skärper kampen mot sexbrotten"

Publicerad 21 februari 2017 Uppdaterad 21 februari 2017

Replik av justitie- och migrationsminister Morgan Johansson, Aftonbladet Debatt, 21 februari 2017.

I Aftonbladet den 15 februari kräver företrädare för ett tvärpolitiskt kvinnonätverk bland annat en skärpt syn på sexualbrott och att rättsväsendet ökar sina ansträngningar för att klara upp dessa brott. Jag instämmer naturligtvis helt i det.

Sexualbrotten tillhör de allvarligaste brotten och frågan har därför högsta prioritet för regeringen. Vi behöver skärpa lagstiftningen och samtidigt se till att polis och åklagare har resurser och möjligheter att klara upp fler brott.

När det gäller straffrätten, så lämnade Sexualbrottskommittén en rad förslag som sammantaget kommer att leda till en skärpt syn. Utgångspunkten för den nya lagstiftningen är att det som inte är frivilligt ska betraktas som ett övergrepp. Förslag finns bland annat om skärpt straff för de grävsta övergreppen och ett särskilt oaktsamhetsansvar. Dessutom föreslog man bättre och tidigare stöd för den som utsatts för brott.

Vi arbetar nu vidare med dessa förslag, och jag betraktar detta som den viktigaste straffrättsliga reformen under den här mandatperioden.

Insatser krävs också på den operativa sidan. Polismyndigheten har fattat beslut om att stärka sin förmåga, bland annat genom ökade resurser till utredningsverksamheten. Detta möjliggörs genom ökade anslag till Polisen på sammanlagt drygt 2 miljarder kronor under perioden 2017–2020. Regeringen har också gett polisen ett särskilt uppdrag att utveckla arbetsmetoderna vid utredning av våldsbrott och andra sexualbrott.

Men också förebyggande insatser behövs. Regeringen har fattat beslut om en ny nationell strategi för att bekämpa och förebygga mäns våld mot kvinnor. Den kommer att löpa under tio år. Strategin innebär ett tydligt perspektivskifte. Tidigare insatser har framförallt fokuserat på att hantera konsekvenserna av våldet.

Det framtida arbetet ska i högre grad inriktas mot att förebygga bl a mäns sexuella våld mot kvinnor. Fokus sätts därför på mäns ansvar för att stoppa våldet. Insatser för att motarbeta och förändra negativa värderingar och attityder till kvinnor hos pojkar och män är en central del.

Det är ju nämligen så det är. Så gott som allt sexuellt våld begås av män. Om detta ska upphöra, så är det männen som måste förändras.

Regeringskansliet

Debattartikel från Justitiedepartementet, Kulturdepartementet,
Socialdepartementet

Stärk hbtq-personers rätt att vara sig själva

Publicerad 08 februari 2016 Uppdaterad 08 februari 2016

Expressen, 8 februari 2016. Folkhälso- sjukvårds och idrottsminister Gabriel Wikström, barn, äldre- och jämställdhetsminister Åsa Regnér, justitie- och migrationsminister Morgan Johansson, kultur- och demokratiminister Alice Bah Kuhnke, socialförsäkringsminister Annika Strandhäll.

Lagstiftningen måste utvecklas i takt med samhället i övrigt. Regeringen planerar därför att genomföra förändringar som syftar till att ge samma förutsättningar för alla, oavsett val av partner och familjetyp, skriver fem ministrar.

Människor har rätt att vara sig själv i livets alla delar. Att få leva med den man älskar och att få respekt för sin familjebildning är exempel på detta. Arbetet med att bryta gamla normer som begränsar människor från att leva sina liv fullt ut måste fortsätta. Detta gäller inte minst politiken för homo- bi- trans- och queerpersoners (hbtq-personers) rättigheter.

Pådrivande organisationer i civilsamhället och modiga politiker före oss har bidragit till att utvecklingen i hbtq-frågorna gått i rätt riktning. Samhället utvecklas ständigt, och med det förändras också synen på föräldraskap, familj, kön och barnets rättigheter i familjen. Det finns i dag en rad andra familjekonstellationer än de traditionella kärnfamiljerna: ensamstående, vänner som skaffat barn tillsammans, styvfamiljer eller familjer med flera mammor eller pappor. Våra samhällssystem måste möta också dessa familjers behov.

Lagstiftningen och dess tillämpning måste utvecklas i takt med samhället i övrigt. Den ska hantera olika sätt att bilda familj och säkerställa alla människors rätt till en god hälsa. Regeringen planerar därför att genomföra förändringar som syftar till att ge samma förutsättningar för alla, oavsett val av partner och vilken familjetyp var och en väljer att leva i:

- Föräldraskapsstödet och familjerättsliga frågor inom socialtjänsten behöver bli mer modernt, jämlikt och jämställt. Familjer ser olika ut och har olika behov. Mot den bakgrunden har regeringen samlat ansvaret för dessa frågor hos Myndigheten för familjerätt och föräldraskapsstöd. En viktig uppgift för myndigheten är att ta fram kunskapsstöd till berörda aktörer för att dessa i sin tur ska kunna ge bättre stöd och vägledning till föräldrar och barn.
- Familjer kan se ut på en mängd olika sätt, men när föräldraförsäkringen utformades var det fortfarande idén om en kärnfamilj med två sammanboende föräldrar man utgick från. Barnfamiljernas levnadsförhållanden har ändrats över tid.

Mer än vart femte barn växer upp i en annan familjekonstellation än den med båda sina biologiska föräldrar. Utredningen föräldraförsäkringen som nu ska genomföras har därför fått i uppdrag att identifiera problem och undersöka möjligheterna att underlätta för olika familjekonstellationer att använda föräldraförsäkringen.

- I dag finns det stora skillnader i hälsa mellan olika grupper i samhället. För att sluta de påverkbara hälsoklyftorna inom en generation har regeringen tillsatt en kommission för jämlik hälsa. Vi vet att hbtq-personer generellt har sämre hälsa och att unga hbtq-personer är särskilt utsatta när det gäller psykisk hälsa. Kommissionen ska i sitt arbete därför beakta hälsoskillnader mellan hbtq-personer och den övriga befolkningen.
- Bemötandet av hbtq-personer inom hälso- och sjukvården är ojämlikt över landet. Det händer dessvärre att individer blir ifrågasatta och bemötta med okunskap i kontakten med olika instanser. I vissa fall leder det till att hbtq-personer undviker att söka vård.

Socialstyrelsen har fått i uppdrag att kartlägga vård och behandling av intersexuella (personer som inte kan könsbestämmas av biologiska skäl) och genomföra insatser inom socialtjänstens olika verksamhetsområden.

Målet är att höja kunskapen om hbtq-personers villkor och levnadsförhållanden och hur diskriminering kan ta sig uttryck. Tillsammans med Folkhälsomyndigheten ska man även se över hur frågor som rör unga transpersoners hälsa ska kunna lyftas inom ramen för andra satsningar på psykisk hälsa.

- Det finns flera uppmärksammade fall där man i folkbokföringen registrerat uppgifter om en person som bytt könstillhörighet på ett sådant sätt att kopplingen mellan personer, exempelvis barn-förälder, har upphört. Skatteverket har nu fått i uppgift att beskriva vad som gjorts eller ska göras för att förhindra problem som kan finnas.
- Nuvarande regler om faderskap och föräldraskap utgår från det olikkönade äktenskapet. Det finns skäl att se över om reglerna bör moderniseras och därför avser regeringen att under våren tillsätta en utredning som ska göra en översyn av lagstiftningen.

Det här är några av de initiativ regeringen nu genomför. Vi vet att det finns mycket kvar att göra. Diskriminering, ojämlikt bemötande och våld är fortfarande vardag för många hbtq-personer runt om i landet. Det är aldrig acceptabelt. Regeringen kommer att fortsätta arbetet för att stärka hbtq-personers möjlighet att vara sig själv fullt ut i livets alla delar.

Gabriel Wikström
Folkhälso- sjukvårds och idrottsminister (S)

Åsa Regnér
Barn, äldre- och jämställdhetsminister (S)

Morgan Johansson
Justitie- och migrationsminister (S)

Alice Bah Kuhnke
Kultur- och demokratiminister (MP)

Annika Strandhäll
Socialförsäkringsminister (S)

Debattartikel från Justitiedepartementet

"Så ska vi bekämpa den organiserade brottsligheten"

Publicerad 01 december 2015 Uppdaterad 01 december 2015

DN Debatt, 1 december 2015 Regeringsförslag i dag. Kriminalisering av försök till grovt vapenbrott och olovlig hantering av sprängmedel. Översyn av regelverken i trygghetssystemen. Utökad myndighetssamverkan. Förbud mot kläder som kopplar till gängtillhörighet i rättssalar. Det är några av våra förslag, skriver Morgan Johansson och Anders Ygeman.

I dag presenterar vi regeringens samlade åtgärder mot den organiserade brottsligheten. Det är nya insatser som ska utveckla samhällets gemensamma ansträngningar för att trycka tillbaka kriminella grupperingar och förebygga nya brott. Vi måste hindra nyrekryteringen till de kriminella nätverken, lagföra dem som har gjort sig skyldiga till brott och skapa en väg ut för de som vill lämna den kriminella banan. I centrum för dessa åtgärder står ett nytt uppdrag om att utveckla den myndighetsgemensamma satsningen mot organiserad brottslighet.

I Södertälje såg vi hur den organiserade brottsligheten nådde en omfattning som hotade den ordning som vårt samhälle bygger på. Men vi såg också hur en effektiv samverkan mellan kommun, myndigheter och rättsväsende kunde knäcka de kriminella strukturerna och återskapa lag och ordning. Den beslutsamhet som fanns hos de politiskt ansvariga och de berörda myndigheterna är ett föredöme i hur vi gemensamt kan försvara de värden vi tror på.

Antalet skjutningar och attacker med handgranater eller andra sprängmedel har ökat. Vi har sett flera exempel på att även personer som står utanför de kriminella konflikterna har fått sätta livet till i samband med attacker riktade

mot kriminella.

Behovet av åtgärder för att minska antalet illegala vapen och få bort befintliga vapen från gatan är uppenbart. Regeringen föreslår nu att försök, förberedelse och stämpling till grovt och synnerligen grovt vapenbrott kriminaliseras. Det finns också ett behov av åtgärder mot olovlig hantering av explosivvaror som handgranater och sprängmedel. Regeringen vill också höja straffen för olovlig hantering av explosivvaror så att de i likhet med straffen för vapenbrott motsvarar brottets allvar. Dessutom ges ett uppdrag till polisen att utveckla arbetet med att motverka förekomsten av illegala vapen och explosiva varor inom landet.

Också våra trygghetssystem utnyttjas av den organiserade brottsligheten. Kriminella försöker hitta sätt att tjuvkoppla systemen och stjäla pengar som egentligen ska gå till den som är sjuk, arbetslös eller gammal. Därtill har politiska beslut, fattade av den tidigare regeringen, gjort systemet mer sårbart. Regeringen ser därför över regelverket för att täppa till de luckor som har lämnats och för att hindra denna typ av brottslighet.

För att göra insatserna så kraftfulla som möjligt krävs att hela samhället arbetar mot ett gemensamt mål. Goda erfarenheter finns från den myndighetsgemensamma satsningen mot organiserad brottslighet som har pågått i sex år. Kärnan i det arbetet är att försvaga den organiserade brottsligheten i alla steg och försvåra den kriminella livsstilen. Satsningen har bara i begränsad utsträckning kunnat möta den organiserade brottslighet som vi sett växa sig starkare i vissa områden. För att hantera dessa problem måste myndigheterna arbeta utifrån en gemensam lokal lägesbild och dela information kring nätverk och personer som är strategiskt viktiga inom lokal organiserad brottslighet. Regeringen beslutar därför i dag om ett nytt myndighetsuppdrag som ska ta samverkan ett steg vidare.

Möjligheten för myndigheter att dela information är en annan betydelsefull komponent i kampen mot organiserad brottslighet. Regeringen föreslår att sekretesslagstiftningen ändras så att det ska vara regel snarare än undantag att myndigheter som samverkar mot organiserad brottslighet delar information mellan sig när de bedömer att det kan vara till nytta i arbetet. Regeringen arbetar med att ta fram ett sådant lagförslag.

Hot och påtryckningar från kriminella gör att vittnen kan vara ovilliga att prata med polisen eller känner rädsla för att delta i en rättegång. Trygghet i domstolar och bättre stöd till brottsoffer är därför avgörande för att rättsväsendet ska kunna utreda och lagföra brott. Regeringen tillsätter därför

en utredning som ska se över om det går förbjuda att vid domstolsförhandling bära kläder i rättegångssalen som anspelar på gängtillhörighet. Brottsoffermyndigheten och Domstolsverket har i dagarna inkommit med förslag på hur vittnesstödsverksamheten vid landets domstolar kan förbättras. I utredningsuppdraget ingår också att överväga ett förbud mot fotografering i väntsalarna. Dessutom har regeringen beslutat att mer resurser ska avsättas till de organisationer som arbetar med brottsofferstöd. Också organisationer som arbetar med avhoppare ges ett tillskott för att fler ska få en möjlighet att lämna den kriminella livsstilen.

Ett område som har getts alltför lite uppmärksamhet de senaste åren är de brottsförebyggande insatserna. Repressiva åtgärder kan aldrig kompensera för det som är möjligt att göra med tidiga förebyggande åtgärder. Om samhället kan få en person att välja bort en kriminell livsstil eller försvåra för människor att begå brott så är mycket vunnet i såväl pengar som minskat lidande. Regeringen har därför förstärkt Brås resurser och kommer att ge Brå i uppdrag att utveckla den nationella samordningen för att stötta det lokala brottsförebyggande arbetet. Till det kan läggas att den viktigaste åtgärden som kan göras för att förebygga brott är att minska klyftorna i samhället och sänka ungdomsarbetslösheten. Nu sjunker glädjande nog arbetslösheten särskilt bland unga. Regeringens satsning på en 90-dagars garanti för unga arbetslösa kommer att förstärka den utvecklingen.

Enbart beslutsamhet räcker inte från samhällets sida. Vi måste försäkra oss om att de myndigheter som har till uppgift att skydda oss har de verktyg som behövs för att inte ge de kriminella ett försprång.

Därför lägger regeringen nu fram förslag som ska effektivisera arbetet mot den organiserade brottsligheten varav några är följande:

- Ett förnyat myndighetsuppdrag att bekämpa organiserad brottslighet
- Ett uppdrag till Polismyndigheten om insatser mot illegala vapen och explosiva varor
- Kriminalisering av försök, förberedelse och stämpling till grovt och synnerligen grovt vapenbrott
- Skärpning av straffbestämmelserna för olovlig hantering av explosivvaror
- Översyn av det rättsliga skyddet av våra sociala trygghetssystem
- Bättre förutsättningar för trygga och säkra rättegångar
- Uppdrag till Brå att kartlägga åtgärder mot kriminalitet i socialt utsatta områden.

Morgan Johansson (S), justitie- och migrationsminister
Anders Ygeman (S), inrikesminister

Debattartikel från Justitiedepartementet

”Det kriminella mjölkandet av välfärden ska stoppas”

Publicerad 24 september 2015 Uppdaterad 24 september 2015

DN debatt 24 september 2015 Systematiska bedrägerier. Olika myndigheter ger samma bild: bidragssystem som rot, rut, lönebidrag och assistansersättningar har blivit grogrund och finansieringskälla för organiserad brottslighet. Det krävs striktare regler. Bland annat ska samordnade utbetalningar utredas, skriver Morgan Johansson, justitie- och migrationsminister.

Grunden för en modern välfärdsstat som Sverige är att välfärden kommer alla till del. Vi betalar skatt efter förmåga och får stöd när vi behöver det. Men det kräver att vi litar på välfärden och att den inte kan missbrukas. Regeringen ser nu över hur man ska minska den omfattande ekonomiska brottsligheten med skattepengar.

Under åtta år av borgerligt styre förändrades delar av välfärden på ett i grunden genomgripande sätt och flera av våra välfärdssystem öppnades upp för nya aktörer i hopp om ökad valfrihet. Alla förändringar har inte varit dåliga, men den förra regeringen skapade inte nödvändiga säkerhetsåtgärder och kontroller för att stoppa fusk. Det har skapat möjligheter för personer med kriminella avsikter att utnyttja våra gemensamma skattefinansierade system.

Exemplen är otaliga på hur falska företag och andra aktörer i brottsligt uppsåt mjölkar system på stora belopp. Brottsligt utnyttjande av rot, rut, lönebidrag, assistansersättningar och etableringslotsar är bara några exempel. Listan kan göras lång. Medier och myndigheter har redovisat kriminella

upplägg och DN:s ledarsida (31/8 2015) pekar på det bristande politiska ansvaret under den förra mandatperioden.

I dag fattar regeringen beslut om att utreda välfärdsstatens förmåga att stå emot denna typ av organiserad och systematisk ekonomisk brottslighet. Syftet är att identifiera risker i våra skattefinansierade välfärdssystem och föreslå åtgärder för att motverka att bidrag och förmåner hamnar i händerna på kriminella. Det handlar i grunden om att skapa bra förutsättningar för så väl välfärden som för seriösa aktörer.

För att få en uppfattning om vilka belopp det kan handla om kan ett antal rättsfall nämnas. I juli i år föll domen för Sveriges hittills dyraste rättegång, Södertäljemålet, där 34 åtalade dömdes för assistansersättningsbedrägerier mot Försäkringskassan på nästan 30 miljoner kronor. I Malmö stod 32 personer förra året åtalade för fusk med statliga lönegarantier på 9 miljoner kronor. I Täby tjänade en företagare miljontals kronor på rot-avdrag för arbeten som aldrig utfördes.

Myndigheterna ger samma bild. Ekobrottsmyndigheten beskriver i sin årliga lägesrapport hur välfärdssystem i en allt högre grad har blivit ett område för systematisk kriminalitet där oseriösa företag används som ett brottsverktyg för att tillskansa sig medel från det allmänna.

Brottsförebyggande rådet beskriver i sin rapport ”Intyget som dörröppnare till välfärdssystemet” (2015) hur falska intyg används som ett brottsverktyg. Id-handlingar, läkarintyg, arbetsgivarintyg och tidrapporter förfalskas eller manipuleras och används för att systematiskt och under lång tid utnyttja de luckor och glapp som finns i systemen. Brottsuppläggen löper som en kedja genom välfärdssystemen där alla hål längs vägen noggrant utnyttjas.

Bedrägeriet snedvrider inte bara konkurrensen för de ärliga och seriösa företagen som gör nytta, skapar jobb och tillväxt. Fuskets risker även att på sikt undergräva allmänhetens och skattebetalarnas förtroende för välfärdssystemen.

Dessa systematiska bedrägerier har blivit en grogrund och finansieringskälla för den grova organiserade brottsligheten. Den allvarligaste konsekvensen är att människor med verkliga behov riskerar att inte få den hjälp och det stöd som de behöver. Därför krävs ett striktare regelverk som stoppar fuskets med våra offentliga resurser.

Det systematiska bedrägeriet snedvrider inte bara konkurrensen för de ärliga

och seriösa aktörerna som gör nytta, skapar jobb och tillväxt. Det riskerar även att på sikt undergräva allmänhetens och skattebetalarnas förtroende för välfärdssystemen.

Utredningar som tittat på enskilda delar av välfärdssystemen har funnits förr men vi saknar en heltäckande bild och analys av det systematiska bedrägeriet. Den utredning som regeringen nu tillsätter kommer att se helheten och komma med genomgripande förslag på förändringar.

Utredningens uppdrag blir att:

1. Kartlägga och föreslå åtgärder. En kartläggning ska visa vilka system som utsätts samt uppskatta brottslighetens omfattning och om den har internationell koppling. Utredningen ska komma med konkreta förslag på åtgärder för att skydda välfärdssystemen.
2. Överväga samordnade utbetalningar. En riskfaktor i den svenska modellen är att förmåner betalas ut av många olika myndigheter. För att öka möjligheten till kontroll kan de statliga utbetalningarna samordnas. Centraliserade utbetalningar finns i Norge och Danmark. Utredningen ska överväga för- och nackdelar med ett sådant system.
3. Se över näringsförbud och spärrtider. Utredningen ska se över tillämpningen av lagen om näringsförbud för företag som begår brott mot välfärden. Även frågan om hur länge en företagare ska vara spärrad från att kunna uppbära bidrag eller andra förmåner på nytt ska ses över.
4. Minska missbruket av falska intyg. Falska intyg är en ingång till flera av våra välfärdssystem. Utredningen ska föreslå åtgärder för att minska missbruket av falska intyg.
5. Överväga spårbara betalningsmedel. Rot, rut och lönebidrag är exempel på när kontanta betalningar ligger till grund för subventioner och utbetalningar av bidrag och förmåner. Riskerna med det har bland annat Skatteverket pekat på. Utredningen ska överväga om möjligheten till kontant betalning ska begränsas för att motverka fusk.
6. Kontroll, brottsbekämpning och ökat informationsutbyte. Utredningen ska komma med förslag när det gäller utbetalande myndigheters rutiner och hur informationsmöjligheten mellan myndigheterna kan utvecklas. Förslag ska även tas fram för hur de brottsbekämpande myndigheternas arbete kan stärkas.

Utredarens uppdrag är medvetet brett för att på bästa sätt möta det samhällsproblem som vi ser. Regeringen tillsätter en utredning som ska se hela system, identifiera risker och komma med förslag på hur vi kan skydda vår välfärd mot brott. Alla som betalar skatt eller är i behov av det allmännas

stöd har rätt att förvänta sig ordning och reda i välfärdssystemen och att våra skattepengar inte hamnar i oriktiga händer. Endast så upprätthåller vi förtroendet för välfärden.

Morgan Johansson (S)
justitie- och migrationsminister

Debattartikel från Justitiedepartementet

"Bindande avtal nytt krav för arbetskraftsinvandring"

Publicerad 01 juli 2015 Uppdaterad 01 juli 2015

DN debatt 1 juli 2015

Det är dags att se över och förbättra skyddet för arbetskraftsinvandrare. Sverige har en lång historia av arbetskraftsinvandring och vi har fortsatt behov av det i sektorer där det råder brist på kompetens. Öppenhet och mångfald är bra för Sverige, men arbetskraftsinvandring får aldrig användas för att utnyttja människor eller urholka den svenska arbetsmarknadsmodellen. Goda villkor ska gälla för alla som arbetar i Sverige.

Att människor kommer till Sverige från andra länder för att arbeta bidrar till tillväxt och till mångfald på arbetsmarknaden. Vi lever i en global värld och Sverige ska ha ett system för arbetskraftsinvandring som ger arbetsgivare möjlighet att rekrytera den kompetens de behöver och inte hittar på svensk arbetsmarknad.

Men arbetskraftsinvandring får aldrig användas för att utnyttja människor. I flera års tid har vi sett oroande rapporter om människor som luras till Sverige för att arbeta och sedan utnyttjas av skrupellösa arbetsgivare. Fackförbund beskriver hur vissa arbetsgivare utlovar bra villkor och en avtalsenlig lön när personen rekryteras och när Migrationsverket beviljar arbetstillstånd. Men när arbetstagaren väl anlänt till Sverige är det helt andra villkor som gäller, med avsevärt lägre lön, dålig arbetsmiljö och långa arbetsdagar. I särskilt allvarliga fall har förhållandena beskrivits som slavliknande. Detta är oacceptabelt.

De nuvarande reglerna för arbetskraftsinvandring trädde i kraft år 2008. Systemet bygger på att arbetsgivaren avgör om det finns behov av att rekrytera arbetskraft från ett land utanför EU. Det finns fördelar med

systemet; möjligheten för företagen att snabbt och enkelt rekrytera kompetens de inte hittar på den svenska arbetsmarknaden ger svenska företag stor flexibilitet och goda möjligheter att rekrytera de medarbetare som behövs. Men med flexibiliteten kommer också ett stort ansvar.

Arbetskraftsinvandrare befinner sig generellt sett i en utsatt situation på arbetsmarknaden. Eftersom arbetet utgör grunden för arbetstagarens rätt att vistas i Sverige och resan hit kostat mycket pengar så finns det en uppenbar risk att utländska arbetstagare hamnar i en beroendeställning och känner sig tvungna att stanna kvar hos arbetsgivaren, trots dåliga arbetsvillkor.

Flera åtgärder för att motverka missbruk av regelverket har vidtagits. Migrationsverket har bland annat infört kontroller inom branscher där det har visat sig förekomma problem. Det är naturligtvis positivt, men det räcker inte. Rapporterna om att arbetskraftsinvandrare utnyttjas på den svenska arbetsmarknaden återkommer gång på gång. Den borgerliga regeringen ägnade dessvärre bara frågan ett förstrött intresse. Dessutom så arbetade man aktivt för att försvaga de fackliga organisationer som är så viktiga för att upptäcka och beivra missförhållanden.

Det är tydligt att det nu behövs mer kraftfulla åtgärder för att få stopp på utnyttjandet av arbetskraftsinvandrare på svensk arbetsmarknad. Det måste bli ordning och reda. Regeringen kommer därför imorgon att besluta om att tillsätta en utredning i syfte att stärka arbetskraftsinvandrares ställning på arbetsmarknaden.

Utredaren ska kartlägga utnyttjandet av arbetskraftsinvandrare och därefter föreslå åtgärder som stärker de anställdas ställning på den svenska arbetsmarknaden. Följande fyra åtgärder ska utredas:

1. Krav på rättsligt bindande anställningsavtal, i stället för som i dag ett anställningserbjudande, i samband med en ansökan om arbetstillstånd.
2. Begränsningar i arbetsgivarens möjligheter att försämra villkoren efter att ett arbetstillstånd har beviljats, till exempel ett hinder mot att omförhandla avtalet under en viss bestämd tid.
3. Sanktioner mot arbetsgivare som inte uppfyller de villkor som har legat till grund för ett arbetstillstånd.
4. Ökade kontroller av arbetsgivare. Utredaren har också ett brett mandat att överväga andra åtgärder för att hindra utnyttjande av arbetskraft. Det kan

röra sig om åtgärder i samband med att Migrationsverket fattar beslut om arbetstillstånd eller åtgärder då personen väl är på plats i Sverige.

Regelverket för arbetskraftsinvandring måste vara utformat på ett sätt som minskar riskerna för missbruk men ändå ger företag möjlighet att rekrytera den personal de behöver. Det bör dessutom inte innebära onödig administration för arbetsgivare och ansvariga myndigheter. En utmaning ligger därför i att få systemet att fungera snabbt och effektivt för alla de seriösa arbetsgivare som är i behov av att rekrytera arbetskraft utomlands, samtidigt som vi förhindrar att människor utnyttjas på den svenska arbetsmarknaden.

De allra flesta företag som anlitar arbetskraft från länder utanför EU följer naturligtvis regelverket och lurar inte dem som söker sig till Sverige för att arbeta. Att vissa arbetsgivare utnyttjar arbetskraftsinvandrare drabbar i första hand den enskilde arbetstagaren. Men det drabbar också de seriösa företagen. Om arbetskraftsinvandrare i praktiken betalas en lön som inte är i nivå med svenska kollektivavtal leder det till en osund konkurrens som får konsekvenser för alla de arbetsgivare som följer lagar och regler. Dessutom innebär det en press nedåt på löner och arbetsvillkor i Sverige generellt.

Sverige ska även fortsättningsvis ha ett öppet och flexibelt system för arbetskraftsinvandring. Det behövs inte minst mot bakgrund av att Sverige på grund av vår befolkningsstruktur står inför ett stort rekryteringsbehov framöver.

Men vi kan inte acceptera slavliknande förhållanden på svensk arbetsmarknad, till exempel av den karaktär som DN belyst i en rad artiklar. Det måste vi sätta stopp för.

Morgan Johansson, justitie- och migrationsminister

Debattartikel från Justitiedepartementet

"Sverige och Tyskland driver på för patentreform i EU"

Publicerad 17 juni 2015 Uppdaterad 17 juni 2015

Ny Teknik 17 juni 2015. Debattartikeln är även publicerad i Börsen-Zeitung 29 maj 2015.

För två år sedan väckte Spanien talan i EU-domstolen och yrkade att EU:s två patentförordningar skulle ogiltigförklaras. Tisdagen den 5 maj ogillade domstolen Spaniens talan.

EU-domstolens avgöranden innebär att det sista hindret för en mycket angelägen europeisk patentreform undanröjs. Ett reformpaket bestående av ett enhetligt patentskydd och en enhetlig patentdomstol kommer att inrättas som planerat. Det är goda nyheter för den inre marknaden.

Avgörandena utgör en tydlig uppmaning till de deltagande EU-medlemsstaterna att slutföra sina förberedelser och ställa systemet på fötter så snart som möjligt. Sverige och Tyskland samarbetar nära och verkar för ett användarvänligt och snabbt genomförande av paketet.

Reformen tar sig an ett fragmenterat europeiskt patentsystem. I dag måste europeiska patent som meddelats av det europeiska patentverket valideras i varje land för sig, enligt regelverk som varierar från det ena landet till det andra. En tvist om ett europeiskt patent kan i dag dessutom prövas av domstolar i olika länder, med risk för olika utgångar i det enskilda fallet och skiftande rättspraxis.

Dagens system är dyrt i jämförelse. Det är också komplicerat och rättsosäkert för den som vill få, försvara eller ifrågasätta ett europeiskt patent i flera länder. De ofördelaktiga villkoren i Europa uppmuntrar innovativa företag att i stället investera på amerikanska eller asiatiska marknader, där BNP växer snabbare och patentsystemen är gynnsammare.

Det nya systemet, däremot, erbjuder ett paneuropeiskt patentskydd genom ett enda förfarande med begränsade översättningskrav. Dessutom inrättas en gemensam specialdomstol med exklusiv behörighet att handlägga tvister om europeiska patent. Därmed uppnås förenkling, kostnadsminskning och rättssäkerhet.

Dessa förbättringar kommer att öka konkurrenskraften i förhållande till omvärlden och hjälpa företag att växa på hela den inre marknaden. Och nya investeringar betyder både tillväxt och nya jobb.

För att uppnå sina politiska syften måste systemet genomföras på ett sätt som gör att användarna kan utnyttja dess ekonomiska potential. Inom ramen för våra förberedelser behöver vi uppmuntra användning av systemet genom att leva upp till användarnas förväntningar och göra systemet attraktivt.

Det pågående arbetet med att bestämma årsavgifter för det enhetliga patentskyddet är viktigt i detta avseende. Avgiftsnivån behöver vara balanserad: den måste vara attraktiv för användare av olika storlekar samtidigt som den säkerställer patentsystemets finansiella stabilitet.

Det nya systemet kommer inte att bli tillämpligt förrän de gemensamma förberedelserna är klara och tretton medlemsstater har ratificerat avtalet om en enhetlig patentdomstol. När förordningarna antogs och avtalet undertecknades åtog sig de deltagande medlemsstaterna att uppfylla dessa krav så snabbt som möjligt. Vi är fast beslutna att leva upp till dessa åtaganden och kommer att fortsätta ta ansvar för genomförandet av den här viktiga reformen.

I samma anda har vi bestämt oss för att gå användarna till mötes och att arbeta effektivt för att skapa ett patentsystem som bidrar till innovation, tillväxt och jobb.

Heiko Maas, justitie- och konsumentskyddsminister i Tyskland
Morgan Johansson, justitie- och migrationsminister i Sverige

Debattartikel från Justitiedepartementet, Socialdepartementet

"Assisterad befruktning för ensamstående ska tillåtas"

Publicerad 21 maj 2015 Uppdaterad 25 maj 2015

SVT Opinion 21 maj 2015 Genom insemination och IVF-behandlingar har tusentals barn kommit till världen. Men möjligheten till denna hjälp att bli gravid har fram tills nu bara getts gifta par, registrerade partner och sambor. Regeringen vill ge ensamstående kvinnor samma möjligheter som par har idag", skriver Morgan Johansson (S), Åsa Regnér (S) och Gabriel Wikström (S).

Varje år åker cirka 800 svenska kvinnor utomlands för att få hjälp med assisterad befruktning.

De åker för att de inte har samma möjlighet i Sverige, eftersom svenska regler för sådan behandling fortfarande utgår ifrån att det krävs två föräldrar för att uppfostra ett barn. Det är en omodern syn. Regeringen föreslår därför nya regler som tillåter assisterad befruktning även för ensamstående kvinnor.

Ofrivillig barnlöshet är en stor sorg för många. I takt med kunskapsutvecklingen har hälso- och sjukvården kunnat hjälpa många av dem som drömmer om att bli föräldrar. Genom insemination och IVF-behandlingar har tusentals barn kommit till världen. Men möjligheten till denna hjälp att bli gravid har fram tills nu bara getts gifta par, registrerade partner och sambor.

Regeringen vill nu ge ensamstående kvinnor samma möjligheter som par har idag. Vi anser att familjesammansättningen inte säger något om hur ett barn får det i livet. Det handlar om vilken omsorg och kärlek vi ger barnet.

Att sjukvården bidrar till att barn blir till innebär ändå ett extra ansvar för samhället. Därför görs idag alltid en bedömning av om barnets förutsättningar att växa upp under goda förhållanden innan beslut tas om assisterad befruktning med donerade könsceller. Samma bedömning kommer göras för den ensamstående kvinnan.

Kvinnan kommer använda sitt eget ägg tillsammans med donerade spermier och bli ensam förälder. I många andra länder kan en spermiedonator förbli anonym, men det är inte möjligt i Sverige. Alla barn som har tillkommit genom assisterad befruktning i Sverige kan få reda på vem som är den genetiska pappan.

Alla barn ska ha rätt att få veta sitt ursprung och med vårt förslag kommer fler barn få den rätten. Vi behöver mer kunskap om hur sjukvården hanterar och bedömer dem som ansöker om assisterad befruktning. Därför föreslår regeringen också att en utvärdering ska genomföras om några år.

Bland annat behöver vi säkerställa att ensamstående inte särbehandlas. Redan nästa år hoppas vi att de första ensamstående kvinnorna kan vända sig till svensk sjukvård för att få assisterad befruktning.

Det är bättre för kvinnorna och det är bättre för barnen.

Regeringskansliet

Debattartikel från Finansdepartementet, Justitiedepartementet

"Skärpta lagar för sms- och snabblånsföretag"

Publicerad 22 april 2015 Uppdaterad 28 april 2015

Expressen Debatt 22 april 2015

Regeringen beslutar på torsdag att tillsätta en utredning för att ta fram förslag för bättre ordning på snabblånemarknaden och minska den överskuldssättning som oseriösa snabblåneföretag bidrar till.

Obetalda sms-lån och andra så kallade snabblån är en bidragande orsak till ökningen av antalet betalningsförelägganden. Allt fler medborgare fastnar i skuldtrasket. Förra året uppgick antalet betalningsförelägganden till över 50 000.

Eftersom sms-lån och andra snabblån fortsätter att öka i Sverige kan vi befara att problem kommer att fortsätta växa om inte kraftfulla åtgärder vidtas.

Som enskilda individer är vi naturligtvis ansvariga för de avtal vi ingår och vi får ta konsekvenserna av vårt agerande. Men det innebär inte att marknaden ska vara oreglerad. Företagen har ett enormt övertag och marknadsföring fungerar. Otillräckliga kreditkontroller och aggressiv marknadsföring har lett till en dramatisk ökning av obetalda lån.

Det har vidtagits flera åtgärder för att stärka konsumenternas ställning. Regeringen tog nyligen emot Bolåneutredningen, men vi kan redan i dag säga att vi kommer gå vidare med flera av förslagen för att skapa en bättre balans mellan bankerna och bolånekunderna.

På snabblånemarknaden är problemen emellertid avsevärt större än på bolånemarknaden. Delar av marknaden har gjort försök till självsanering men vi ser att åtgärderna har varit otillräckliga. Det beviljas fortfarande lån som kunder inte har råd med. Det behövs nu skärpt lagstiftning för att

åstadkomma en mer ansvarsfull snabblånemarknad.

Riksdagsledamoten och vice ordförande i civilutskottet Johan Löfstrand (S) kommer därför att få i uppdrag att leda utredningen som ska ta fram förslag på effektiva åtgärder för att åstadkomma en mer ansvarsfull marknad för konsumentkrediter.

Direktiven till utredningen är tydliga. Åtgärderna ska sätta press på kreditgivarna.

Det inte ska vara lönsamt att låna ut till en konsument som inte klarar av att betala tillbaka lånet. En konsument ska inte i onödan behöva oroa sig för att en liten skuld växer sig stor och blir okontrollerbar. Snabblån ska inte längre vara en inkörsport till överskuldsättning.

Vi vill att utredningen bland annat ska överväga:

- **Kostnadstak.** Ränta och avgifter kan snabbt bli större än själva lånebeloppet. Utredningen ska därför överväga en regel som gör att kostnaderna för ett lån inte får överstiga det belopp som konsumenten lånat.
- **Räntetak.** I flera länder inom EU är kreditgivarens möjlighet att ta ut hög ränta begränsad.
- **En civilrättslig sanktionsregel vid bristande kreditprövning.** Kreditgivaren behöver bära en större risk i de fall det inte har gjorts någon ordentlig bedömning av konsumentens återbetalningsförmåga.
- **Ett krav på skriftligt undertecknande.** Ett sådant krav kan förväntas leda till att färre konsumenter ansöker om och beviljas impulsiva och förhastade lån.
- **Skärpta informations- och marknadsföringskrav.** Hur kan vi erbjuda en konsument bättre möjlighet att förstå hur lånet fungerar och vilka risker som följer med det? Hur kan vi se till att kreditgivare är återhållsamma i marknadsföringen och inte lockar de svagaste konsumenterna att ansöka om dessa lån?

Dir. 2015:43 En mer ansvarsfull marknad för konsumentkrediter

Fler steg måste tas i arbetet för att minska konsumenters överskuldsättning. Redan i år kommer regeringen därför att presentera en strategi med förslag på förebyggande, stödjande och rehabiliterande insatser mot överskuldsättning. Därutöver behövs ändrade skuldsaneringsregler, som ska hjälpa fler överskuldssatta ut ur skuldfällan och ge dem en chans att starta om

på nytt utan en betungande skuldbörda.

Lagstiftning och regler behöver reformeras för att stärka konsumenternas makt och ge ökad konkurrens mellan kreditgivare. Det gäller såväl de små lånen som de stora.

Morgan Johansson, Justitie- och migrationsminister

Per Bolund, Finansmarknads- och konsumentminister, biträdande finansminister

Debattartikel från Justitiedepartementet

Förbättrad fastighetsbildning och annan förrättningsverksamhet

Publicerad 21 april 2015 Uppdaterad 28 april 2015

Samhällsbyggaren 21 april 2015

Välfungerande reglering för fastighetsbildning och annan förrättningsverksamhet är central för alla utvecklade samhällen. Nya fastigheter byggs ständigt och befintliga delas. För att det ska fungera smidigt och rättssäkert behövs inte bara välutformad förrättningslagstiftning utan också engagerade och duktiga specialister, såsom lantmätare, fastighetsjurister och ekonomer. Verksamheten är faktiskt en av grundstenarna i samhällsbyggandet.

Det rättsliga regelverket för förrättningsverksamheten är komplext och berör många människor. Reglerna behandlar komplicerade frågor och lagstiftningen upplevs ofta som svår. Min uppfattning är att förtroendet för rättssystemet och effektiviteten i handläggningen blir bäst om reglerna är så tydliga och enkla som möjligt. Regelverket bör därför vara funktionellt och uppdaterat.

Jag är därför glad att regeringen kan inleda mandatperioden med hela tre lagförslag på området. I arbetet med propositionerna har Justitiedepartementets tjänstemän naturligtvis åtgärdat luckor och kompletterat tidigare lagstiftning, men syftet har också varit att göra lagstiftningen enkel, tydlig och logisk. Propositionerna innehåller en rad lagförslag som skapar klarare och enklare regler.

Samma ersättning vid likartade situationer

Likartade situationer bör behandlas på samma sätt. Det är anledningen till att regeringen föreslår mer enhetliga ersättningsregler i anläggningslagen.

När en fastighetsägare vid nybildning eller omprövning av en gemensamhetsanläggning upplåter mark eller annat utrymme så har fastighetsägaren rätt till ersättning. Det gäller också i fråga om vissa andra rättigheter, bl.a. när en fastighet får rätt att bygga en väg eller använda en befintlig väg över en annan fastighet. För det omvända förhållandet – att en gemensamhetsanläggning inskränks eller upphävs – har det emellertid saknats regler om hur de ekonomiska konsekvenserna ska hanteras.

Bristen på ersättningsregler har lett till rättsosäkerhet och till att hanteringen av omprövningsförrättningar har försvårats. Jag har förståelse för att det har upplevts som orättvist att ersättning då inte har utgått på motsvarande sätt som när marken en gång togs i anspråk. Inte minst gäller detta om omprövningen medför stora vinster för den vars mark frigörs.

Ett exempel på detta är att några fastigheter bildar en gemensamhetsanläggning i form av ett grönområde. Tillgången till grönområdet höjer värdet på de deltagande fastigheterna. Om detaljplanen senare ändras och grönområdet bebyggs så inskränks gemensamhetsanläggningen och värdet på de anslutna fastigheterna minskar. Samtidigt kan ägaren till marken som exploateras räkna med en värdehöjning som följer av att marken kan användas för det nya ändamålet. Hittills har det alltså inte funnits ersättningsregler som korregerar den ekonomiska orättvisa som uppstår i en sådan situation.

Regeringen föreslår att problemet åtgärdas genom att reglerna för gemensamhetsanläggningar och andra rättigheter enligt anläggningslagen harmoniseras med de regler som gäller vid inskränkning eller upphävande av servitut enligt fastighetsbildningslagen. Ägaren till den fastighet som frigörs från belastning när en rättighet begränsas eller upphävs kommer på det sättet att få betala en ersättning till dem som drabbas av förlust. Ersättningens storlek ska bestämmas enligt fastighetsbildningslagens regler.

Ersättningsreglerna i fastighetsbildningslagen bör tillämpas i fler situationer enligt anläggningslagen än idag. På det sättet blir regelverket överlag mera enhetligt och lättare att förstå. Förslagen innebär att till exempel ersättningen för rätten att använda en befintlig väg i fortsättningen kommer att bestämmas enligt fastighetsbildningslagen, dvs. utifrån fastighetens marknadsvärde minskning med ett tillägg om 25 procent eller ett tillägg för den vinst som upplåtelsen medför (så kallad vinstdelning). Det ska också bli möjligt att utverka ytterligare ersättning för det fall vägen tillfälligt används väsentligt mer än som antogs när ersättningen bestämdes.

Det blir möjligt att upplåta ledningsrätt i tomträtt

Det är en grundläggande förutsättning för samhällsbyggandet att de ledningar som avses med en ledningsrättsupplåtelse kan dras fram effektivt och att regelverket för detta är rättssäkert. Det har förekommit att ledningsrätt upplåtits i fastigheter som redan omfattas av tomträtt. Det är dock osäkert vilken ställning ledningsrätten får i en sådan situation. Särskilt problematiskt är om ledningen behöver dras fram i ett utrymme inom t.ex. en byggnad som tillhör en tomträttshavare.

Denna osäkerhet orsakar problem för samtliga inblandade, särskilt i områden där tomträtt är vanligt förekommande. Ett exempel på en problematisk situation är när en teleoperatör vill få ledningsrätt för en basstation för mobiltelefoni, som ska placeras på en byggnad som tillhör en tomträttshavare. En annan problematisk situation uppstår när en ledning ska passera byggnaderna i radhuslängor, där några fastigheter innehas med äganderätt och andra med tomträtt.

Regeringens förslag innebär att det blir möjligt att bevilja ledningsrätt direkt i tomträtten. Enligt min mening löser man därmed problemen på ett enkelt och effektivt sätt. Det kommer i fortsättningen inte att uppstå tvivel om vilken ställning ledningsrätten har i förhållande till tomträtten eller fastigheten, vilket både ledningshavare, fastighetsägare och tomträttshavare är betjänta av. En upplåtelse av ledningsrätt i en tomträtt ska ske enligt samma regler som gäller vid en upplåtelse av ledningsrätt i en fastighet.

Handläggningen av lantmäteriförrättningar förenklas

Det är viktigt att lantmåteriverksamheten är rationell och effektiv. Regeringen lägger därför fram en rad förslag som förenklar handläggningen av lantmäteriförrättningar.

En sådan åtgärd är att det införs en möjlighet för lantmåterimyndigheterna att använda ljud- och bildteknik vid förrättningssammanträden. Det genomförs omkring 20 000 lantmäteriförrättningar varje år. Huvudregeln är att Lantmåterimyndigheten ska hålla sammanträde med dem som berörs av en förrättning. De som ska komma till sammanträdet kan emellertid vara

bosatta på olika orter långt ifrån den fastighet som ärendet gäller, till exempel när förrättningen rör fritidsbebyggelse. Det är inte alltid nödvändigt att en person rent fysiskt kommer till ett förrättningssammanträde, och ibland kan det dessutom medföra orimliga kostnader. I de fallen bör givetvis modern teknik kunna utnyttjas för att underlätta handläggningen.

På samma sätt som i domstolarna ska därför personer framöver kunna delta i en lantmäterimyndighets sammanträden utan att fysiskt vara på plats. Det kan handla om att delta på telefon, via videolänk eller något annat sätt med hjälp av modern teknik.

Möjligheten att använda ljud- och bildteknik ger lantmäterimyndigheterna förutsättningar att göra handläggningen mer flexibel och ändamålsenlig. Det leder till minskade kostnader både för lantmäterimyndigheterna och för dem som berörs av en förrättning.

Regeringen föreslår flera ytterligare åtgärder för att effektivisera handläggningen. Bland förslagen märks att en överenskommelse om ändring av sådan slitageersättning för användning av väg som ska betalas årligen i förskott ska ha samma verkan som ett beslut vid en ny förrättning. Detta är en tämligen enkel men samtidigt högst skälig förändring, som jag är säker på kommer att underlätta för de inblandade.

Ett steg i samma riktning utgörs av förslag om att en förenklad betalningsprocedur ska tillämpas vid anläggnings- och ledningsförrättningar. Den innebär att ersättning som avser samfälld mark kanaliseras genom samfällighetsföreningen eller dess styrelse.

Prop. 2014/15:73 Modernare lantmäterisammanträden

Träder i kraft den 1 juli

Med förändringarna skapas tydligare och enklare fastighetsrättsliga regler. Reformerna träder, efter riksdagens godkännande, i kraft den 1 juli i år. Jag räknar därför med att de kommer ha betydelse i tillämpningen redan i år.

Morgan Johansson, justitie- och migrationsminister

Debattartikel från Justitiedepartementet

Så ska vi reformera kriminalpolitiken

Publicerad 20 januari 2015 Uppdaterad 02 april 2015

Expressen Debatt 20 januari 2015.

Beatrice Ask var justitieminister i åtta år. Under den tiden ökade antalet brott som anmäls årligen med över 200 000, och nådde år 2014 all-time-high. Under samma tid minskade andelen brott som klaras upp av polisen till den lägsta nivån på över tio år. Skattesänkningarna försämrade statsfinanserna i en sådan omfattning att staten i praktiken fick låna pengar till var tionde polis, domare och åklagare.

Det var ett misslyckande på ett område som Moderaterna alltid betraktat som sin hemmaplan. Och väljarnas dom blev hård: Moderaterna förlorade nästan 340 000 röster i valet, och undersökningar visar att en av de frågor som partiet förlorat mest förtroende i är just kriminalpolitiken.

Efter några månader i opposition tar Ask nu ny sats, och påstår i en artikel i Expressen strax efter nyår att den nya S-MP-regeringen "gynnar brottslingar". Det är ett högt tonläge.

Den nya regeringen har suttit i tre månader, och Beatrice Ask förstår nog mycket väl att det tar längre tid att lösa de problem hon lämnade efter sig. Men den nya regeringen har en ambitiös reformdagordning

Låt mig nämna något:

1. Polisen måste öka sin effektivitet. Fler brott måste förebyggas och fler brott måste klaras upp. Den nya polisorganisationen, som infördes den 1 januari i år, ger förutsättningar för bättre resultat och ökad kvalitet i polisarbetet. Resurserna kan nu användas där de bäst behövs. Förutsättningarna blir bättre när det till exempel gäller att klara upp brott som begås av få gärningspersoner men i stor omfattning och över hela

landet, såsom stöldlikor eller internetbedrägerier. Den organiserade brottsligheten prioriteras.

2. En ny organisation räcker inte. Också polisens kompetens måste stärkas och metoderna utvecklas. I ett första steg kommer regeringen att göra om polisutbildningen till en högskoleutbildning, en åtgärd som Beatrice Ask i alla år motsatte sig.
3. Lagstiftningen måste anpassas till hur brottsligheten utvecklas. Regeringen kommer i år bland annat att lägga förslag för att kriminalisera id-kapningar på nätet och för att bekämpa bluffakturor.
4. Bekämpning och förebyggande av terrorism kommer att prioriteras. Det är inte minst viktigt mot bakgrund av terrordådet i Paris. Den förra regeringen vidtog dessvärre inga åtgärder för att förbjuda personer att resa till andra länder för att delta i terroristträning eller terroristhandlingar. När vi kom in på Justitiedepartementet den 6 oktober förra året, hade arbetet för att ta fram en sådan lagstiftning inte ens börjat förberedas, trots att Fredrik Reinfeldt talat om det före valet. Den nya regeringen fick börja från början. Nu är en utredning tillsatt som ska vara färdig i juni, och därefter kommer vi att lägga förslag till riksdagen. Det är viktigt att stoppa dessa terrorresor, inte minst mot bakgrund av att de som deltagit i sådana kan utgöra ett hot mot säkerheten i Sverige när de kommer tillbaka. Samtidigt måste det förebyggande arbetet mot våldsbejakande extremism stärkas. I det arbetet har Mona Sahlin ett viktigt uppdrag som nationell samordnare.
5. Stödet till brottsoffer måste stärkas. Vi har höjt den avgift som dömda betalar till Brottsofferfonden, vilket innebär att fonden i år kommer att ha uppskattningsvis 18 miljoner kronor mer att dela ut till brottsofferjourer och brottsofferforskning. Inom kort kommer vi dessutom att ta initiativ för att ge ökat målsägarbiträdesstöd till brottsoffer.
6. Det brottsförebyggande arbetet måste lyftas. Det har varit påtagligt åsidosatt under de borgerliga åren. På det generella planet måste arbetslösheten och klyftorna minska för att man till exempel ska kunna bryta nyrekryteringen av unga till kriminella gäng. Men också mycket annat kan göras för att förebygga brott. Regeringen kommer därför under våren att lägga fram nya initiativ på det brottsförebyggande området.

Detta är bara något av det arbete som den nya regeringen arbetat med under den hittills korta tid som gått sedan vårt tillträde. Jag hoppas att det ska gå att få till stånd ett bra samarbete i riksdagen om de förslag som regeringen kommer att lägga under kommande år.

Morgan Johansson (S), justitieminister

Debattartikel från Justitiedepartementet

Terrorresor och terrorträning ska kriminaliseras

Publicerad 18 december 2014 Uppdaterad 02 april 2015

DN Debatt 18 december 2014 Den så kallade Islamiska statens (IS) terror i Syrien, Irak och Libanon har fördömts av en hel värld. Det senaste året har terrorgruppen mördat tusentals människor, främst muslimer, men också yazidier, kurder, kristna och västerländska medborgare. Bilderna av IS terror mot försvarslösa fångar och organisationens etniska rensning av områden den kontrollerar har väckt avsky hos ledarna för alla världsreligioner och människor i hela världen.

IS terror måste få ett slut och jag är övertygad om att organisationen kommer att besegras. Frågan är hur lång tid det kommer ta och hur många människor som kommer att drabbas innan dess.

IS terror är framförallt riktad mot befolkningen i Irak och Syrien. Det är irakier, syrier och kurder som bär den största bördan. FN, EU och Sverige står bakom den irakiska regeringens, och den regionala regeringen i Kurdistan, ansträngningar för att befria de områden IS idag kontrollerar.

Men terrorismen påverkar också vår del av världen. Människor som bor här har valt att ansluta sig till IS och terrorisera Iraks och Syriens befolkning. Det är helt oacceptabelt. Den svenska regeringen välkomnar därför FN:s beslut att medlemsstaterna ska kriminalisera träning och stöd till terrororganisationer.

Problematiken med personer som reser till konfliktområden för att delta i

väpnad extremism eller för att få träning är för all del inte ny. Det var t ex många svenskar som stred för nazismen under andra världskriget. Att Sverige inte lagförde dessa personer när de kom hem är skamfläck i vår historia.

Säkerhetspolisen har idag bekräftade uppgifter om minst 110 personer från Sverige som rest till Syrien och Irak för att ansluta sig till al-Qaida-inspirerade grupper. Antalet obekräftade personer, där uppgifterna är osäkra, är betydligt fler. Det kan röra sig om ytterligare 150 till 200 personer..

De som reser till konfliktområden och ansluter sig till väpnade extremistgrupper är framförallt ett allvarligt hot mot civilbefolkningen i de länder de verkar. Men de kan dessutom utgöra ett hot när de återvänder, eftersom de kan ha förvärvat kunskaper om hur man genomför terroristbrottslighet och dessutom ha ett nätverk som kan hjälpa till. Regeringen och svenska myndigheter tar detta hot på allvar.

Internationellt pågår ett arbete för att förhindra och bekämpa terrorism. FN har konstaterat att personer som reser utomlands för att delta i terroristhandlingar eller terroristträning utgör ett hot mot internationell fred och säkerhet. För att kunna motverka detta behövs förebyggande insatser mot radikaliserings och rekrytering, men också en effektiv straffrättslig lagstiftning. FN:s säkerhetsråd antog därför i slutet av september resolution 2178 (2014). Den svenska regeringen välkomnar beslutet. I resolutionen, som är folkrättsligt bindande, ställs krav på att alla medlemsstaters nationella lagstiftningar ska göra det möjligt att åtala och bestraffa personer på ett sätt som återspeglar allvaret i terrorismbrottslighet.

Regeringen beslutar i dag att ge Lars Werkström, rättschef vid Åklagarmyndigheten, uppgiften att som särskild utredare se över om det behövs lagändringar för att Sverige ska leva upp till FN:s krav på straffrättslig reglering. De gärningar som ska vara kriminaliserade enligt FN är att någon reser, eller försöker att resa, till ett annat land än där personen är medborgare eller har sin hemvist, i syfte att utföra, planera, förbereda eller delta i terroristhandlingar, eller att ge eller få terroristträning. Dessutom ska det vara straffbart att avsiktligt finansiera, organisera eller i övrigt underlätta en sådan resa. Uppdraget ska genomföras skyndsamt och eventuella förslag till lagändringar ska lämnas till regeringen senast den 18 juni 2015. Därefter kan regeringen gå till riksdagen med en proposition.

Det räcker dock inte med kriminalisering. För att minska rekryteringen och stöd till våldsbejakande extremism krävs ett intensivt förebyggande arbete. Det handlar bl.a. om att förebygga att individer lockas till våldsbejakande

rörelser och att bistå personer som vill lämna sådana rörelser. Det handlar också om att utveckla stöd till föräldrar och anhöriga som med förtvivlan ser sina kära dras in i terrorsektorna. Arbetet kräver en bred förankring i samhället. Myndigheter, det civila samhällets organisationer och trossamfund har en stor uppgift. I syfte att utveckla det förebyggande arbetet ytterligare utsågs i juli 2014 Mona Sahlin som nationell samordnare för att värna demokratin mot våldbejakande extremism.

En annan viktig del av det förebyggande arbetet utförs av Säkerhetspolisen. Det ingår i Säkerhetspolisens uppgifter att motverka terroristbrott och relaterad brottslighet. I det arbetet ingår bland annat att försöka förhindra att Sverige används som bas för rekrytering, logistiskt stöd, finansiering eller attentatsplanering och för att motverka att svenskar deltar i terrorism utomlands. Säkerhetspolisen arbetar därför för att personer inte ska resa till konfliktområden för att delta i träning eller strid kopplad till terrorism.

Sverige är inte det enda land som möter denna problematik. Hundratals personer från olika europeiska länder har anslutit sig till IS och andra väpnade extremistgrupper i Syrien och Irak. Samhället har ett ansvar för att förhindra detta, både för att stoppa IS från att få ytterligare resurser att terrorisera oskyldiga i Syrien och Irak, men också för att värna säkerheten i Sverige.

Morgan Johansson
Justitie- och migrationsminister

Pressmeddelande: Genomförande av internationella straffrättsliga åtaganden för att förhindra och bekämpa terrorism

Dir. 2014:155 Genomförande av internationella straffrättsliga åtaganden för att förhindra och bekämpa terrorism

Debattartikel från Justitiedepartementet, Socialdepartementet

Bryt mansdominansen i EU:s näringsliv

Publicerad 05 december 2014 Uppdaterad 02 april 2015

SVT Opinion 5 december 2014.

Regeringen har höga ambitioner på jämställdhetsområdet. Ett viktigt steg på vägen är att bryta mansdominansen på de ledande positionerna i näringslivet. Svenska företag borde själva förstå vikten av att ta tillvara den outnyttjade potential som finns hos kompetenta kvinnor istället för att slentrianmässigt rekrytera män. Jämnare könsfördelning i bolagsstyrelserna kommer att öka företagets konkurrenskraft. Frågan om jämnare könsfördelning i bolagsstyrelser är dock betydligt större än så. Besluten som tas i styrelserna påverkar sysselsättningen, konsumtionsmönstren, vår gemensamma miljö och mycket annat. Jämnare könsfördelning i bolagsstyrelserna är alltså inte bara en fråga för de enskilda bolagen.

Den här frågan har debatterats länge och nu är det hög tid för bolagen att agera. Om näringslivet inte till år 2016 lyckats få in 40 procent kvinnor i styrelserna avser vi, om vi får fortsatt förtroende som regering, att lägga fram ett förslag om att enligt norsk modell ändra aktiebolagslagen så att jämställdheten i börsbolagens styrelser säkerställs.

Diskussionen om behovet av jämställda bolagsstyrelser förs inte bara i Sverige. Sedan ett par år pågår en parallell process i EU. Kommissionen har föreslagit lagstiftning som går ut på att bolagen ska ha en tillsättningsprocess som säkerställer att den bäst lämpade mannen eller kvinnan får jobbet. Det låter självklart, men så är det inte i dagens Europa.

I många EU länder är frånvaron av kvinnor i maktpositioner ännu mer påtaglig än i Sverige. Det innebär ännu större kompetensförluster men framförallt att fler kvinnor får se sig passerade av mindre kompetenta män. Bristen på jämställdhet är inte värdig Europa år 2014. Regeringen vill därför

att Sverige arbetar aktivt även på EU-nivå för att jämna ut orättvisorna mellan könen.

Det nuvarande förslaget till EU-regler ger medlemsstaterna betydande frihet att välja metoder i arbetet mot mer jämställda styrelser. Det kan t.ex. ske genom självreglering i näringslivet. Det är alltså inte ett särskilt långtgående förslag som det snart ska tas beslut om.

Förslaget till nya EU-regler har förvisso sina brister. I praktiken ställer det bara krav på att mer än en fjärdedel av styrelseledamöterna är kvinnor. Den svenska regeringen anser inte att det är tillräckligt, men det är ett steg i rätt riktning.

Att förslaget inte är tillräckligt ambitiöst får inte skymma det faktum att direktivet i grunden är ett utmärkt redskap för att få börsbolagen inom hela EU att på allvar ta itu med den bristande jämställdheten. I många medlemsstater är andelen kvinnor i styrelserna inte ens tio procent. I sju EU-länder är andelen kvinnor i bolagsstyrelserna inte ens 10 procent! Sverige har nu chansen visa var vi står i en viktig jämställdhetsfråga.

Nästa vecka ska förslaget till EU-regler behandlas i rådet. Vi anser att Sverige bör ställa sig bakom förslaget i stort. Om det går igenom, kommer det att bidra till att stärka europeiska företags konkurrenskraft och till ett rättvisare Europa. Genom att stödja förslaget kan Sverige också aktivt påverka arbetets inriktning.

Nu är det dags för Centerpartiet och Folkpartiet att bekänna färg. Talar man vackert om ökad jämställdhet bör man också ta ställning. Om Annie Lööf och Jan Björklund väljer att stoppa förslaget i fredagens EU-nämnd riskerar vi en situation där Sveriges röst blir den som stoppar det europeiska jämställdhetsarbetet. Det finns en grupp länder som vill stoppa förslaget och försöker bygga upp en blockerande minoritet. Sveriges ändrade ståndpunkt kan mycket väl bli avgörande om inte allianspartierna tillsammans med Sverigedemokraterna väljer att stoppa den.

Tidigare har de borgerliga partierna avisat liknande förslag på EU-nivå. Vår förhoppning är därför att Centerpartiet och Folkpartiet idag omprövar sitt motstånd mot "minimiregler" för jämställdhet i bolagsstyrelserna på Europeisk nivå.

Morgan Johansson, justitie- och migrationsminister
Åsa Regner, barn, äldre och jämställdhetsminister

